

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

"STRAŽA"

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 9.

Maribor, dne 24. januarja 1913.

Letnik V.

Mladoturki zopet na krmilu. Svetovni mir v nevarnosti. — Turčija noče odstopiti Odri- na. — Turčija se hoče boje- vati do skrajnosti.

Iz Carigrada prihajajo razburljive vesti. Revolucionarni mladoturki so včeraj popoldne prisilili mirljubni Kiamilov kabinet k demisiji in so prevzeli takoj vlado. Kakor izjavljajo, hočejo braniti domovino do skrajnosti in jim je ohranitev Odrina conditio sine qua non. Naj govore nekatera brzjojavna in telefonična poročila, ki so prispela to noč iz Carigrada:

Demonstracija pred porto.

Carigrad, dne 23. januarja: Danes popoldne ob ¼4. uri, sta pripeljala bivši poveljnik turških čet v Tripolitani, polkovnik Enver-beg, in prejšnji poslanec ritmojster Džami-beg 300 zoftov, ki so demonstrativno vpili in kričali, pred porto. Med posvetovanjem ministrskega sveta so udrli demonstrantje v predvorišče porte ter grozili vladi, ker je prepustila Odrin in je morala še celo napram Črnigori odjenjati. Demonstrantje so zahtevali, da odstopi kabinet.

Vlado odstavili.

Berolin, dne 23. januarja: „Lokalan-zeiger“ in „Frankfurter Zeitung“ javljata soglasno iz Carigrada, da so mladoturki zasedli porto, da tako izsilijo nadaljevanje vojske. Vlado so odstavili.

Novo vladno.

London, dne 23. januarja: Reuterjev biro brzjojavlja iz Carigrada: Vsled današnje demonstracije je odstopilo ministrstvo Kiamil. Mahmut Šefket paša je bil imenovan za velikega vezirja, Talaat-beg za začasnega vodjo notranjega ministrstva in Izzet paša za vojnega ministra. Talaat-beg se je izjavil napram zastopniku „Reuterjevega biroja“ sledeče: To gibanje se mora smatrati, da hočemo rešiti čast naroda, ali pa da pri tem poskusu poginemo.

Mi nočemo nadaljevanja vojske, toda pripravljani smo, da rešimo Odrin, ta sine qua non. Enver-beg vodi preobrata.

Carigrad, dne 23. januarja: Enver-beg je prišel v spremstvu Fetti-bega in Hallila, prejšnjega poveljnika v Homsu, in v spremstvu 200 demonstrantov društva za edinost in napredek pred vojno ministrstvo na porti. Enver-beg, ki je korakal pred četo, se je takoj podal v palačo, v kateri je imel ministrski svet posvetovanje, in ga je prisilil, da takoj odstopi. To demisijo je Enver-beg hitro sporočil sultanu in ga je v imenu društva za edinost in napredek prosil, da imenuje kandidata društva, ali princa Said Halima, ali pa Mahmut Šefket pašo za velikega vezirja. Nadalje je še javil sultanu, da je porta še vedno zastražena po demonstrantih. Sultan je nato odposlal svojega prvega tajnika, da pogleda in se prepriča, če je to res, kar je izjavil Enver-beg. Nato je privolil sultan, da je imenovan Mahmut Šefket paša za velikega vezirja. Demonstracije trajajo še dalje. Novo ministrstvo je sestavljeno skoraj izključno iz generalov, izvzemši Talaat-bega.

Komunike novega notranjega ministrstva.

Carigrad, dne 23. januarja: Ministrstvo notranjih zadev je razglasilo naslednji komunike: Odgovor kabineta Kiamil paše na noto velesil in na njihov pritisk privoljen odstop Odrina in dela otokov vsled glasovanja izvenrednega velikega sveta, pomenja kršenje ustave, kršenje najsvetejših pravic naroda. To je povzročilo upor celega naroda, ki je vprizoril demonstracijo pred porto. Vsled tega je ministrstvo Kiamil paše demisioniralo. Pod velikim vezirjem Mahmut Šefket pašo se bo sestavil nov kabinet.

Cela Evropa se je bila že oddahnila, ko so pripele iz Carigrada vesti, da se hoče Turčija popolnoma ukloniti volji velevladi. Z zadovoljstvom so čitali včeraj in predvčerajšnjim vsi prijatelji miru poročila iz Carigrada, ki so pravila, da je ministrski svet sklenil sprejeti predloge kolektivne note velesil in da se je temu sklepu pridružil tudi divan (veliki turški

svet, svet turških odličnjakov). Še včeraj so prinášali listi vidno tiskana poročila:

Veliki turški svet se je izrekel za mir.

Carigrad, dne 22. januarja: Veliki turški svet (divan) je imel danes popoldne ob ¼1. uri v palači Dolma Bagdže, ki je namenjena za sprejem poslanikov, svoj veliki sestanek. Posvetovalnega zborovanja se je udeležilo kakih 80 oseb. Posvetovanje je trajalo do 4. ure popoldne. Veliki turški svet se je izrekel, da sprejme noto velevladi za mir. Takoj po sestanku velikega turškega sveta se je zbral turški ministrski svet, da končno določi besedilo odgovora turške vlade na kolektivno noto velevladi.

Vse je bilo optimistično navdahnjeno, ko so prihajala taka poročila. Iz političnega obnebja so izginili zadnji težki in grozeči oblaki in po vsemirju so se jele zopet oglašati mirovne melodije. Po večmesečnih nevarnih krizah je vsakomur delo dobro, ko je čul, da je mir zasiguran, videl je svet v še bolj rožnatih barvah, kakor je v resnici bil. Danes pa naenkrat tak preobrat. Na že skoraj razjasnjeno nebo so se zopet pripodili svinčeni oblaki in če se vtrgajo, vzbruhne lahko svetovna poplava.

Samo radi mladoturškega „puča“ bi položaja še ne bilo treba vzeti tako tragično. Očividno je obstojal med starim zvitim Kiamilom in mladoturškimi zarotniki sporazum in je bil ves napad na ministrski svet samo teatralično inscenirana komedija. Cel aparat je funkcioniral mnogo precizno, da bi ne vzbudil uverjenja, da je bil dogovorjen. Par sto mož ne prisili drugače s tako lahkoto ministrskega sveta k demisiji in sultana k imenovanju novega ministrstva, ki stoji v diametralnem nasprotju s prejšnjim. Tudi je Kiamil vedel, da so vojaški krogi s sklenitvijo miru nezadovoljni in bi bil, če bi bil hotel, lahko poskrbel, da bi tistih 200 mož — in več jih ni imel Enver-beg — ne imelo na porti odprtih vseh vrat. Zgodil se je tedaj ta preobrat gotovo v sporazumu z vlado. Turki, ki jih je zdaj v nesreči zapustila cela Evropa, se hočejo še sedaj v zadnjem hipu nekoliko maščevati s tem, da ji povzročajo

PODLISTEK.

Obstrukcija pa naši nasprotniki.

I.

Vsak član naših izobraževalnih, političnih in nepolitičnih organizacij ve, da poslanci Kmečke zveze obstruirajo v Gradcu; ve pa tudi, zakaj obstruirajo. V pogovorih in predavanjih je slišal pogosto o tem. Ako je pa tu ali tam kateremu padlo iz spomina in ne ve prav odgovora, pri vsakem najbližjem organizatorju ali odborniku izobraževalnega društva si pridobi vedno toliko pouka, da mu ne uide več iz spominá. Kdor količjak razume o politiki, ve in čuti, zakaj naši poslanci „kalijo mir“ v Gradcu.

13 poslancev imamo Slovenci v Gradcu; 12 jih pripada Kmečki zvezi, 13. številko si je izbrala Nar. stranka s svojim dr. Kukovcem. Ker je sam za-se, se lahko čuti kakor neprijetni trinajsti gost, katerega nihče ne mara. Dvanajstotica je izvolila iz sebe dr. Korošca, da ji poveljuje, trinajšek si poveljuje sam, istiniti nesrečnež. Šaljivo in resno ob enem, globoko resno lahko povdarimo, da še nikdar naša Narodna stranka ni imela večje nesreče, ko te čase, odkar je poslala trinajstiča — svojega poslanca — v deželni zbor. Te nesreče so jo tako zbegale, da se sama ne spozna več in je skoro postala tudi nam neznana. A saj se pa tudi neverjetno sliši, da stranka, ki je ob postanku svojim obljubila, biti radikalno-narodna, sedaj vprašuje z zaspanimi očmi: „Čemu pa obstruirajo poslanci v Gradcu? Saj se nam je vendar tako dobro godilo vedno v Gradcu. Kako dobro smo shajali z graško gospodo. Nikdar se nismo kregali. Dajte zopet mir, da lahko naprej spimo!“

Tako se vam zdi, ko slišite štajerske liberalce vpraševati, čemu obstrukcija. Dovolimo si pa tudi mi vprašanje: „Čemu ste pa vi ustanovili novo stranko, če je bilo prej vse tako lepo?“

Hinavci! Stara pesem o liberalizmu, ki ljubi hinavščino. Za brezverstvo so ustanovili stranko; a dobro so vedeli, da s takim jasnim svojim programom ne dobe niti toliko mož, da bi si sestavili eksekutivni odbor, kaj li še stranko. (Saj se spominjate, da so zapisali v svoj program, da se mora priti po ovinkih ljudstvu blizu, sicer ne bo z njihovimi načeli nič. Glejte in po ovinkih delajo tudi še zdaj. V tem so si ostali dosledni. „Učitelji, naprednjaki, vi, ki tvorite ljudstvo, zberite se in oznanite: Obstrukcijo je začela Kmečka zveza. Pa ta obstrukcija je za nič, ona nas boli in mi ne dosežemo nič z njo. Ni je treba.“

A v privatnem pogovoru pride resnica na dan: „Korajžno so jo dali Vaši poslanci v Gradcu. Bil je skrajni, prav zadnji čas.“

In ko bi vam hotel tega ovinkarstva saj en del obrazložiti, kolikor sem ga našel pri hinavskih, neodkritosrčnih, hudobnih liberalcih po lepih krajih naše štajerske dežele, mojega pisanja bi en teden ne bilo konec.

II.

Pod Reichensteinom in Kindbergom, / v Ligistu in Fehringu slišijo se pritožbe, kako neki delajo lju-bi gospodje v mestu Gradcu, da ni nobene rešitve za materijelno podporo. „Kaj, obstrukcijo imajo v Gradcu in zato nič ne dobimo? Pa dajte še onim tam doli na jugu naše dežele, samo da mi tudi kaj dobimo.“

Vozil sem se, kolesaril in hodil po omenjenih, daleč drug od drugega oddaljenih krajih Zgornje in Srednje Štajerske, se pomenkoval z ljudstvom in jim pravil krivice, ki jih trpimo mi štajerski Slovenci. Možek za možem je odkimaval in čudno se mu je zadelo to počenje. Nekateri še sploh vedel ni prav, segajo li Nemci proti jugu prav do Save ali res samo do Drave. Omenil sem jim, da še do Drave ne! „In Vi, gospod iz južne Štajerske, pravite, da Vam krivice delajo gospodje v Gradcu? To pač ni verjetno? So zelo pravični. Samo zadnje čase je jelo zao-stajati delo.“

Dobri možek, ostani pri svojem naivnem pre-pričanju, sem si mislil, jaz ti ga nočem vzeti, ker tako trdno lepo veruješ vanj. Doma pri nas, posebno tu v Celju, najdete tudi take možke, ki ne vedo, čemu je treba ropotati in kregati se v Gradcu, češ, saj se vendar tako z lepa vse doseže. In ti možeki žive med nami! Kako neki potem, da so tako podobni onim gori na severu? Že vedo, zakaj, mi pa tudi.

III.

Ob naraslem potoku stoji mož in meče kamenje v vodo. Prek vode bi rad, pa mu je pregloboka. Nametal je že toliko kamenja, da se je že upehal. In vendar se prav nič ne pozna, da bi se bilo vzdignilo dno. Truden sede, si počije in si misli: „Tu-le blizu je skala, njo bi zavalil v vodo, pa bi se takoj napravil pot čez potok. Pa nevarna je, znal bi se poškodovati. Vendar poskusiti hočem.“ Gre in stori, kakor se je namenil. Ravno hoče čez potok, pa pride mimo mož in mu pridiguje: „Zakaj vališ skalo v potok? A ne vidiš li, da bo zdaj delala škodo tu okoli?“ Dobri mož, stoječ z eno nogo na skali, pa mu odvrne: „A kako pa, da nisi postavil brvi, ko vidiš, da je tu čez pot in se ti škoda zdi te skale?“

To je povest o skali — obstrukciji. Mož je poslanec Kmečke zveze. Nešteto opominov, prošenj in peticij, resolucij in želj, predlogov in interpelacij je vrgel v nemško žrelo in nič se ni poznalo. Kaj si je hotel? Jezen zajezi delo in mlin ob vodi zastane. In naj stoji tako dolgo, da se bo zljubilo gospodarju, pogoditi se za ceno; potem bomo pa naprej delali.

Pa pride mešetar-slogaš in pravi: „Bodi pame-ten, ne zaviraj dela! Neumen si, sebi delaš škodo in gospodarju. Miruj in gospodar te bo rad imel. Z obotavljanjem pa nič ne dosežeš.“ Da, hinavec slogaš, tako govori, ker ga boli, da bi mož, sit vednih prošenj, s silo kaj dosegel.

Okoli in okoli tebe pa, ki iščeč pravice pri gospodarju, je vse polno golazni, ki te grize, glo- se ti roga, češ, saj nič ne dosežeš, bome

novih preglavic. Resne nevarnosti pa od te strani ni, kajti Turčija vsled popolnega pomanjkanja denarnih sredstev ni več sposobna za vspešen odpor, naj jo potem že vodijo zmernejši elementi, ali pa radikalni mladoturki, ki izjavljajo, da hočejo za domovino v — smrt.

Nevarnost obstoja drugod. Kakor na povelje je začelo danes vse nemško časopisje z neprijazno pisavo napram Rusiji. Avstrija, oziroma trozveza, beleži lahko nov diplomatski poraz. Z vsemi močmi so se trudili naši diplomati, da bi priklenili Bolgarijo na trozvezo. Samo iz tega vzroka ni cel čas krize padla v nemškem časopisju ne ena žal beseda na naslov Bolgarov, ki so tudi Jugoslovani. Toda avstrijska diplomacija ni imela dovolj spretnih rok. Rusija, ki ji je tudi veliko na tem, da si obdrži Bolgarijo naklonjeno, jo je v tej diplomatski borbi zmagala. Ko so velesile oddale pri turški vladi znano skupno noto, to Rusiji ni bilo dovolj. Ruski in francoski poslanik sta storila nov korak. Šla sta ponovno k turški vladi in sta z novimi presijami zahtevala, naj se uda. Rusija je baje celo zagrozila, da bi v slučaju izbruha novih sovražnosti zasedla nekatere maloazijske pokrajine. Ko se je nato Turčija konečno res udala, izigrava Rusija to kot njen uspeh. Rusija se sedaj dela, kot da je dobila Bolgarija Odrin iz njenih rok. To pa jezi nemško javnost in nemško časopisje je že polno srda na Rusijo, ki je na tako premeten način pritegnila naklonjenost Bolgarije na se. Pisava nemških listov, ki bi Rusijo potopili najrajši v žleci vode, in pa dejstvo, da se pri nas in v Rusiji o kakšni demobilizaciji še nič ne sliši ter so meje pripravljene za vse slučaje, to je, kar dela položaj nevaren in ogroža svetovni mir.

Odrin.

Pariškim listom javljajo iz Sofije in iz Belgrada, da je glasom vjemajočih se poročil začela v Odrinu divjati bubonska kuga, ki so jo zanesle tja maloazijske čete. V Parizu so politični krogi tako informirani, da se zamore Odrin držati najdalje do 6. ali 8. februarja, potem pa se mora udati. (Najbrže do takrat ne bo treba čakati. Op. ur.)

Kakor zatrjujejo v carigrajskih političnih krogih, namerava Turčija staviti glede Odrina sledeče predloge: Odrin preda Turčija Bolgarski pod pogojem, da dobi sultan v Odrinu svojega muftija, to je duhovnega namestnika, ki bi bil vrhovni poglavar nad muzlimanskimi svetinjami v Odrinu. Turčija želi, da dobe muzlimani v odrinskem vilajetu pravico do posebnega zbora, ki bi razpravljal o verskih in gospodarskih zadevah muzlimanov.

Bolgarija in Rumunija.

List „Universul“ priobčuje intervju z rumunskim ministrom notranjih zadev Take Jonescujem glede bolgarsko-rumunskega vprašanja. Minister je opozoril na pogajanja, ki se vrše v Londonu ter je pripomnil, da so pogajanja stvar diplomacije, vsled česar ne gre, da bi se spravila ta vprašanja že sedaj v javnost. Dejstvo, da se vrše pogajanja med obema državama, dokazujejo, da želita obe državi doseči mirnim putem popoln sporazum, kar je pri sedanjih razmerah velikega pomena.

skrbeli, da ne dobiš. To so nemškutarji. Veliko jih je, da je že ostudno, gledati jih, a mož ne porajta na nje, ne veliko več kot na žabo, ki se je napihovala, in mislila, da je velika, kakor vol.

Nazadnje še nekaj: V zadnjem času, ko se je zopet začelo govoriti o obstrukciji, liberalni listi srdito napadajo dr. Korošca. Meni se niti sanja ne, da bi branil dr. Korošca. Če on sam ne smatra vredno, brani se, ki je gotovo desetkrat bolj premeten v politiki, kakor jaz, ga tudi jaz ne bom. Se tudi ne splača, prazno slamo mlatiti in liberalcem kaj dopovedovati. Ali eno lahko povdarim: dr. Korošec zastopa okraj, ki je domena, ognjišče slovenske napredne stranke. „Cel svet štajerski in kranjski in drugi ne vem kateri še naj vrag vzame, samo če ostane ta okraj naš, ta naš domači okraj“, ti reče pristen celjski liberalce. Kaj so ob zadnjih volitvah žrtvovali, samo da bi rešili ta edini, edino ta okraj. In ko ni šlo, ko se je zgodila gorostasna, nečuvčna, neverjetna resnica, da je res tudi ta okraj padel, tedaj je pa strašansko nemo zahropel: Et tu, mi Brute!

In zdaj se na obzorju kažejo predpodebe mogočih volitev. Ali bi ne bilo lepo, ko bi morda le dobili ta okraj! Vsaj ta okraj nam pustite, druge pa naj bo če že hočete imeti, neusmiljeni klerikaleci! Usmiljenje, saj ima Savinjska dolina tudi krščanskega kandidata. In ta mora zmagati, sem slišal pred nedavnim zatrjevati liberalca, ki se šteje za sila visokega. Torej pozor, kajti pri nas že pijejo na — medvedovo kožo!

Konec Jernačeve skrbi.

A. Kr. Šerceljnov.

(Dalje.)

Globoko zamišljen je korakal počas naprej, a Martinkov Anton iz Zafare, ki je pridrdral z vozom za njim, mu je naznanil, da čaka Matevž pri Koblarju nanj.

Rumunski ministrski svet, ki je imel nalogo, da končno uredi vprašanja med Bolgarsko in Rumunsko, je bil preložen. O izidu ministrskega sveta še ni ničesar znanega, vendar poročajo iz Bukarešte, da je padla najbrže odločitev glede trdnjave Silistrie. Sodi se, da je kralj sam govoril v tej zadevi zadnjo besedo. Rumunski listi namigavajo, da bo prišlo do ministrske krize, če ministrstvo ne bo pri pogajanjih z Bolgarsko dovolj energično zastopalo javnega rumunskega mnenja.

Avstrija in Srbija.

Dne 21. t. m. se je vršil pod predsedstvom Pašiča srbski ministrski svet, ki je trajal tri ure. Razun o mirovnem vprašanju so se na podlagi poročila srbskega poslanika na Dunaju, Jovanoviča, pretresala vprašanja, ki jih je treba urediti med Avstrijo in Srbijo. Govori se, da se bo Jovanoviču poverila misija, da še pred sklepom miru s Turčijo skuša doseči z Avstrijo sporazum v glavnih potezah.

Evropa še ne razorožuje.

V generalnem svetu avstro-ogrške banke je generalni tajnik izjavil, da se še nobena država ni začela razoroževati in da vsled takih razmer na znižanje obrestne mere ni misliti.

Jurij Kastriotič-Skenderberg.

Ta veliki junak albanski, čegar ime se v zadnjem času toliko menja v zvezi z Albanijo in čegar junaške čine je tako divno opeval hrvaški pesnik Kačić, izhaja iz albansko-srbske rodbine. Oče mu je bil glavar ačanaški, ki je že priznaval turško gospodstvo. Mati mu je bila srbska kneginja Vojsava. Jurij Skenderberg je že v mladosti dobil to ime, ali ostal je kristjan v svoji duši. Ko je leta 1443 Ivan Hunyadi potolkel Turke, se je Skenderberg izneveril Turkom, odšel s 700 Albanci v svojo domovino in jo proglasil za svobodno. Sedež svobodne Albanije je bila Krnja. Od tedaj pa do smrti je Skenderberg neštivilnokrat odbijal turške čete, ki ga niso mogle nikdar pokoriti. Umrli je dne 17. januarja 1468. Z njegovo smrtjo je propala tudi svobodna Albanija.

Kako gospodarijo Nemci z deželnim denarjem.

Celje, 23. jan. 1913.

Dr. Benkovičeva brošura: „Slovinci v deželnem gospodarstvu vojvodine Štajerske“ nas je kaj razveselila. Nemcem, nemškutarjem in našim narodnjakom liberalne stranke je ta material resničnih podatkov v za nas res pestrih številkah najboljši dokaz, kako prav imajo vrli poslanci Slovenske kmečke zveze, da ne pustijo več naprej tako krivično in še slabo gospodariti v zeleni štajerski deželi. (Sicer je zelena barva barva agrarcev, toda ta brošura je vse nasprotnike naše Kmečke zveze prebarvala, da so — seveda od jeze — zeleni.)

„Odgovor“ v „Straži“ z dne 20. t. m. je bil pač na mestu. Seveda izčrpljiv „Odgovor“ ni bil in se da veliko, veliko odgovarjati naravnost nadutim našim nasprotnikom.

Vzemimo samo dobrnske toplice. Že rajni, obče spoštovani, skrajno vestni in marljivi naš J. Žičkar,

Kakor grom iz vedrega neba, tako čudno so do nele besede Martinka našemu Jernaču po ušesih. In vzdramil se je iz domišljije in postal vesel, kakor že dolgo ne poprej. Še zahvaliti se ni utegnil Martinku, ne besedice spregovoriti, tako naglo jo je mahnil nazaj.

Komaj se je pokazal izza ovinka, že mu je prišel Matevž nasproti.

Veliko veselje je občutilo Jernačevo srce. Stala sta se in Matevž je poljubil očeta na čelo. Ne-popisno je bilo veselje obeh. Jernač je bil ves iz sebe. Primerjati se da to veselje nekako z veseljem očaka Jakoba, ko je ugledal svojega sina Jožefa. Zalesketale so solze v očeh vsem mimoidočim, ki so videli srčen sprejem Jernačev.

Pripovedovanja ni bilo ne konca ne kraja. Govor je bil tako živahen, da še sama nista vedela, kdaj sta prišla v domačo vas. Ker je bilo že pozno v noč, nista hotela nadlegovati Korenovih, ampak sta odmolila skupno rožni venec in šla počivat.

Jernač je samo štiri ure spal in že je vstal. Prevelikega veselja ginjen ni vedel, kaj bi pripravil sinu za zajutrek. Predno je še kaj ukrenil, zbudil se je Matevž. Po zajutreku sta se pa takoj odpravila k Korenovim.

Ljudje so stikali glave in mnogo govorili, ko so videli Matevža praznično oblečenega hoditi z očetom. Čudili so se, kdaj je domov prišel. Govorili so mnogo, ker je Matevž prišel iz Amerike.

Korenovka je ravno korenje prala, ko sta Jernač in Matevž stopila pred hišo.

Marjana je veselo prepevala v kleti, kjer je snažila kadi.

Matevž je bil vesel, ko je zopet videl domačo vas; a še stokrat bolj ga je veselilo, ko je slišal že znano mu petje. Pa zakaj bi tudi ne bil?

Prišedši v vežo Korenove hiše segla sta Jernač in Matevž Korenovi materi v roko. Jernaču se je sedaj srečna želja spopolnila. Saj je dobro vedel, za kaj se gre in kaj ga čaka na stare dni, če se sin oženi z Marjano.

je dejal, da dežela nikoli ne da resničnih podatkov o rentabiliteti teh toplic. Leta in leta so pasivna — na papirju se pa je večkrat drugače videlo. Dobrnske toplice so, kratko rečeno, molzna krava za nekatere osebe nemškonalnega kalibra. Pomislite vendar: desetletja že packajo in popravljajo popolnoma zastarelo, naravnost prhlo poslopje „Kurhaus“ s kopalšči vred. Vedno seveda provizorično. Provizorično so popravili veliki basin in so porabili nalašč prhke tramove in deske, da bi le tem preje bila nova popravila potrebna. Vrelec so seveda tudi le za silo zasledovali pred leti, letos pa zopet vse razkapavajo in že se govori, da ne bodo do majnika gotovi. Lani so podzidali nekatere stene velikega topliškega poslopja, ker se je zid že znatno znižal in so se nevarne razpoke pokazale. Strope in pode v imenovanem poslopiju so lani popravili; kakor trhle „biškote“ so se razdrobili odstranjeni tramovi, nadomestili so jih s traverci in betonom. In to so delali lani, ko so predlanskim sobe preslikali.

Vpeljava električne luči in vodovoda v poslopje se je izvršila ravno tako nepraktično in z velikimi stroški. Tu se smeji različni podjetniki, od inženirjev do različnih podjetnikov, ki zalagajo štajersko deželo s svojim blagom. Res je, da so delavci deloma domačini, pa to je le „der Not gehorchend, nicht dem eigenen Trieb.“ Ko bi le šlo, bi že vzeli same tuje — nemške delavce. In še to betvico predbačivajo Slovencem, češ, glejte, koliko zaslužite od toplic.

Med tem, ko so direktor, oziroma zdravnik, karsir, vrtnar, monter Nemci in so drugi uslužbenci z malimi častnimi izjemami v nasprotstvu z domačim ljudstvom, smejo Slovenci le davke plačevati, od toplic pa nimajo, kakor bi se spodobilo, nikakega dobička. Restavratore in najemnika kavarne sta strastna Nemca. Poleg tega se pa še šopiri protestantizem — saj je na Dobrni prava protestantovska kolonija. Če hoče kak slovenski obrtnik kaj malega od toplic zaslužiti, mora lepo ponižno prosjati, da mu kaj odkupijo in mora pohlevno molčati.

Škandal prve vrste pa je, kaj si upa štajerski deželni odbor nuditi svojim gostom v čitalnici. Tam najdeš le „Grazer Volksblatt“, drugo je vse protikatališko in liberalno. Najdeš pa najnesramnejše ilustrirane liste, ki so na razpolago vsakemu, tudi nezkušeni mladini. Gosti se zgražajo nad tako netaktnostjo direktorije, oziroma deželnega odbora, pa pritožijo se, če imaš korajžjo. Danes se pritožiš, jutri te pa dobi gospod direktor-zdravnik v svojo pest — masaža! Kolikokrat so se že Slovani pritožili, da zdravnik ni zmožen še slovenskega jezika ne, pa nič ne pomaga: saj so uslužbenci tukaj, ki lahko zanesljivo tolmačijo različne bolezni.

In ta šlenderjan se vleče leta in leta, stane ogromno denarja in vse večinoma le za nekatere izvoljence.

Sto in stokrat so že morali slišati merodajne osebe dobrovoljni nasvet: pozidajte vendar enkrat kaj novega, da bo konec teh večnih popravil. Pa ušesa so gluha. Dobrnske toplice so pač sinekura za nemško gospodo.

Pridobivajte nove naročnike!

„Kako je bilo, Matevž, kaj v Ameriki?“ je rado vedno vprašala Korenovka in obema ponudila prostor, da vstopita v prednjo hišo.

Poklicala je Marjano, ki je takoj prišla v sobo in pripravljala mizo in nekaj pečenja.

Matevž je komaj odgovarjal Korenovki na vprašanje, tako ga je hitela povpraševati.

„Kako se vi imate, odkar so oče umrli, Bog jih pomiluj“, zasukal je Matevž.

„Bo že, bo že“, odgovorila je Korenovka in prosila, naj malo potrpi.

Stopila je v klet in poklicala Katerco in Urško, naj prideta v hišo. Obe sta bili kmalu v sobi. Prijazno sta podajali desnico Matevžu in ga pozdravljali. Marjana, kateri se je sedaj Matevž dopadel radi lepega vedenja in modrega govorjenja, sedla je pa tik njega.

Korenovka je prinesla dva poliča domačega, in ju postavila pred Matevža.

„Bog ti daj zdravje in sv. Anton“, voščila mu je Korenovka z veseljem na srečno prihodnost.

Natočila je kozarce in v drugič ga pozdravila: „Ljuba Marija te naj vodi po pravem potu in veliko sreče ti želim.“

Zažvenketali so kozarci. Izpilo se je dobro kapljico. Kmalu se je pogovor razvnel v veseli družbi. Le Marjana je, nekam otožno pobesila glavo, ko se je domislila na šopek, ki ga je nekoč dobila v spomin. Matevž, izkušen v tej stvari, znal je pomagati svoji zaročnici. Veselo govorjenje domačih pivcev je zamotilo Marjano. Vsi so postajali glasnejši. Čvček je stopil kmalu vsem malce v glavo. Saj ni čudno, ker Korenovka je že tretjič odprla pipo v kleti.

Dogovorili so se o poroki in drugih stvareh, ki so potrebne ob takin prilikah. Matevž je segel Marjani v roko in ona mu je obljubila zakon. Ni še potekel poldrugi mesec in Marjana je bila pri Jernačevih skrbna gospodinja.

Jernač in Korenovka sta bila zelo vesela, ko sta videla svoja otroka, da sta srečna v sklenjenem zakonu. Zato sta veliko in goreče molila za njih srečo in božji blagoslov.

Kompromis med Jugoslovani in Nemci.

V nemškem taboru je padla beseda, ki zasluži tudi našo pozornost. Linški župan, poslanec dr. Dinghofer, je v nekem govoru povedal, da so vsled položaja Nemcev v sudetskih deželah nekateri nemški alpski poslanci že sprožili misel kompromisa z Jugoslovani. Vsekakor nekaj novega. Naši čitatelji se gotovo ne bodo malo začudili, ko bodo čitali to vest: misel kompromisa med nami in Nemci. Kompromis! Ne zveni ravno prijetno in vabljivo ta beseda, toda vpoštevati jo je treba mnogokrat. Mnogokrat ni najti iz zagate, v katero so se zakadili razni nasprotujoči si elementi, drugega izhoda, kot pot kompromisa. Po desetletnih in desetletnih bojih na Češkem iščeta zdaj obe stranki izhod na podlagi medsebojnega kompromisa.

Kompromis med Jugoslovani in Nemci. Bili bi prenaivni, če bi smatrali to vprašanje za dozorelo. Preteklo bo še veliko vode po Dravi, predno bomo prišli tako daleč, da bodo naši Nemci hoteli kaj slišati o poštenem sporazumu z nami. Sedaj nočejo o kakem medsebojnem sporazumljenju še nič čuti in je njihova deviza: preko naših grobov do Adrije. Njihova ohola ošabnost jim še ne dopušča, da bi rekli, da hočejo z nami v miru živeti. To so lahko spoznali tudi tisti poslanci, ki so sprožili misel kompromisa. Dr. Dinghofer namreč tudi pove, da je bila debata, ki se je razvila o tem predmetu, brez rezultata. Nemci so sklenili, da postopajo prekoslej neodvisno in skušajo „prodiranje Slovencev na nemško ozemlje“ z vsemi silami ustaviti. Kaj se to pravi, vemo vsi, ki se razumemo na nemško frazeologijo in na nemško izrazoslovje. Vprašanje o kompromisu tedaj nikakor še ni aktu. Vendar se nam zdi umestno spregovoriti nekoliko besed na naslov onih zmernejših elementov, ki so sprožili misel kompromisa.

Narodni sporazum med nami in Nemci bi bil gotovo za oba naroda velika dobrota. Narodni boji absorbirajo ogromno najboljših moči, ki bi lahko storile neizmerno v dobrobit ljudstva, če bi se ne potrošile v velikokrat neplodne narodne boje. Ker stremimo samo za tem, kar je v blagor našega ljudstva ter nimamo nikakih osvajalnih namenov in načrtov, zato smo vedno radevolje pripravljeni, skleniti pošten narodni sporazum. Nikdar nismo izživali narodnih bojev in jih tudi ne maramo v bodoče. Pustite nam samo, kar je našega in dajte nam pravic, ki gredo samostojnemu, samoraslemu narodu, pa bomo zadovoljni. Zavlada naj načelo pravičnosti in enakopravnosti, pa bo sporazum dosežen brez vseh pisanih kompromisov.

Vemo, da smo zgorajšnje besede govorili v — zrak, zapisali smo jih pa zato, da bodo tvorile dokument o naši miroljubnosti. Mi ne iščemo bojev, ampak naši nasprotniki nam tiščijo orožje v roke. Če se potem branimo, je naravno, ker živeti hočemo in imamo dovolj moči, da lahko živimo.

Naše prireditve.

Galicija.

Ko je pretila naši državi vojska, je bilo ljudstvo marsikje radi hranilnih vlog vznemirjeno. Tudi v

In res, Bog je uslišal prošnje starišev in prav zadovoljna sta živela Matevž in Marjana v strahu božjem do smrti.

Blagi mir je vladal v Matevževi hiši, ker sta si bila zvesta. Vedela sta tudi dobro, da morata biti starišem hvaležna.

Jernač in Korenovka sta bila preskrbljena do smrti. Jernaču se je še le sedaj odvalil kamen od srca in bil je prost vseh skrbi. Če tudi je včasih kaj malega prijel v roke, vendar je bil zadovoljen in je hvalil Boga, da ga je uslišal. Večkrat je pa tudi sam rekel, da je ljubi Bog tako hotel, da je Marjana vzele njegovega sina.

Korenovka je molila še nadalje prav iskreno k svojemu Stvarniku, da bi tudi ostali dve njeni, hčerki dobili dobra in pridna moža.

In res, srečno sta se omožili Katerca in Urška na bogate kmetije, kjer se jima je prav izvrstno godilo.

Najsrečnejša pa je bila Marjana. Ker je bila pridna in pobožna, imela je Jernačeva hiša srečo in blagoslov božji.

Jernač in Korenovka imela sta na stare dni vsele in srečne dni pri svojih otrocih.

Boštjan.

(Prepustna povest; napisal Matko.)

Dvanajst mlinov melje v Mlinskem grabnu, in dvanajst koles se suče ob naliivu in deževnem vremenu, a ob času suše jih sedem takoj zadremuje, le petero jih vstraja čez pasje dni.

Jeden izmed vstrajnih je tudi Bukovnikov mlin, stoječ sredi lične dolinice v spodnjem Mlinskem grabnu. Svoj čas je stal sam ob potoku ter zdehal in pa mrmral od dolgega časa; v novejšem času pa je dobil soseda v podobi Boštjanove bajte. Takrat se je streznil in oživel menda od začudenja ali pa od radovednosti.

naši mirni gorski župniji je bilo ljudstvo nekaj časa v strahu. k čemur so največ pripomogli razni zlasti liberalni nasprotniki v naši sosesčini, Vplivnim možem se je posrečilo ljudstvo prepričati, da so vse govorice glede vojne in hranilnih vlog brez vsake podlage. Da ne bo ljudstvo v bodoče, če nastopijo slične razmere, zopet razburjeno, je sklenilo načelstvo naše posojilnice, da se priredi ob priliki občnega zbora predavanje in ljudstvo pouči o razmerah na denarnem trgu in o vplivu vojske na naš gospodarski položaj.

V nedeljo, dne 20. t. m., se je vršil občni zbor posojilnice, na katerem predaval gospod Vladimir Pušenjak iz Maribora. Govornik nam je pojasnil položaj na denarnem trgu, orisal posledice vojske za trgovino in industrijo ter dokazal, da se v slučaju vojske ni treba nobenemu vlagatelju bati za svoje vloge.

Predavanje se je vršilo v šolski sobi; zbralo se je toliko mož, mladeničev, žen in deklet, da je bila obširna soba naflačeno polna.

Iz poročila in računskega zaključka smo posneli, da se naša posojilnica lepo razvija, da izkazuje zopet lep napredek ter smo obljubili, da se bomo tudi zanaprej posluževali domačega kmečkega denarne-ga zavoda.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 23. jan.

Konferenca seniorjev.

Danes opoldne je imela konferenca seniorjev svoj sestanek, da določi delovni program in kalendarij parlamenta za prihodnje zasedanje. Konferenca je sklenila, da bo zakon o kužni bolezni tvoril prvo točko dnevnega reda v tem zasedanju in bo trajalo zasedanje nekako do 18. febr., da se spravi finančni načrt pod streho. Za poslednje je predpogoj, da se poravna poljsko-rusinski spor glede rusinskega vseučilišča; ker so se Rusini izrekli, da bi sicer izvajali najostrejšje konsekvence, če se ne izpolnijo njihove želje po vseučilišču. Prva seja državnega zbora bo v torek, dne 28. t. m.

Finančni odsek.

Izmed vseh odsekov je finančni odsek najbolj delaven. V specialni debati dne 22. t. m. se je nadaljevalo posvetovanje o davku na žganje. Socijalni demokrat dr. Renner je ostro kritiziral to vladno akcijo za sanacijo deželnih financ, katera po njegovem mnenju ne bo dosti pomagala, ker znašajo deželni primanjkljaji za leto 1912 že nad 80.000.000 K. Ugovarjal mu je Poljak Abrahamovic, ki je izvajal, da je visoko obdačenje žganja edino prava pot v boju zoper alkoholizem. Za njim je govorilo še več drugih poslancev.

V seji dne 23. t. m. se je nadaljevala debata o tretji skupini zakona o davku na žganje. Referent dr. Steinwender je predlagal, da bi se naj naknadno obdačile vse žgane opojne pijače za vsak liter z 50 v, ki se nahajajo s 1. sušcem 1913 pod okvirjem tega zakona. Po daljši debati je bil ta predlog sprejet.

V današnji seji se bavi odsek z osebnodohodninskim odsekom.

Da si zida Boštjan kočo, tega še Borjani, prebivalci trinajsternih hiš ob koncu Mlinskega grabna, niso hoteli verovati.

Hodili so gledat Boštjana; neverjetno so odkimavali glave ter čeljustili po nepotrebnem čez Boštjana in njegovo bodočo bajto.

„Pa v tem grabnu, kjer se vidi samo na tla in v zrak. Bog se ga usmili!“

Stali bi bili ves ljubi dan pred Boštjanom, da se jim ni zdelo potrata časa.

Najugodnejše so imeli Bukovniki s svojim mlinom; mleli so in mleli ter gledali čez potok, kjer je kopal Boštjan v strmini prostor za bajto.

Dolgonogi in slokobedri Boštjan je pustil vsa radovedna zijača v nemar; mirno in s prevdarkom je zidal. Jedina prijateljica mu je bila pipica, kadar je namreč tlela.

V pičlem tednu je bilo postavljeno temeljno zidovje.

Boštjan je sedel na tram, seveda tako, da je kazal dolinici hrbet. Nabasal si je pipico ter začel govoriti sam s seboj tako-le:

„Bajta bo kmalu dovršena in potem se oženim, da ne bom sam v njej.“

Okoli srca ga je pri tej priči pogrelo; brada, nastlana tu pa tam z okornimi kocinami, se mu je dvignila v zadovoljnosti.

„Oh, kakšno bom le dobil? Zdaj se mi bodo ponujale, kajpada! A jaz bom izbiral, izbiral!“

Boštjan se je prevzel pri misli na petično nevesto; tako bi namreč rabil, ker sam res ni imel mnogo beca pod palcem. Naenkrat pa se mu vlijejo solze iz oči.

„Že zopet me nekdo opazuje“, je zamrmral skozi zobe.

Boštjan je veroval v prazno vero, da pomenijo nenapovedane solze opazovalca v bližini. (To pot je bil potok solz precej obilen, kar je pomenilo, da je opazovalec imenitnejša oseba. Iz gole radovednosti se je ozrl Boštjan ter zagledal pri mlinu žensko posta-

Khuen o dualizmu.

Grof Khuen je bil izvoljen za predsednika ogrske vladne delovne stranke. Na banketu, ki se je vršil ob tej priliki, je govoril novi predsednik o vprašanju ustavnega preustroja. Dualistični temelji so za napredek, bodočnost in za obstoj države neobhodno potrebni, dasiravno izven dežele stoječi politiki zagovarjajo spremembo teh temeljev. K sreči je ogrska in hrvaška zakonodaja skrbela za to, da se more postopati proti takim rovarjem kazenskim potom. Pri nas so vspehi takega rovanja nemogoči. Lahko pa bi povzročili politično konvulzijo, ki bi škodovala narodu. Trijalistična stremjenja bi oslabilo državo kot mednarodni subjekt in izpodkopala ugled v Evropi. Sreča je, da ta ideja v sveti ogrski državi ne najde še mnogo tal, tem hujše pa je v Avstriji, kjer se očitno širi boj proti dualizmu. Morali bomo paziti, da se take tendence pri nas ne vkoreninijo.

Francosko.

Z izvolitvijo Poincareja za predsednika francoske republike je bilo treba sestaviti novo ministrstvo. Sestavil ga je Poincarejev prijatelj Briand. Kabinet je definitivno tako sestavljen: predsedstvo in notranje zadeve Briand, zunanje zadeve Jonnart, delo in socialna oskrba Rene Besnard, trgovina Guist-Hau, poljedelstvo Fernande David, kolonije Morel, mornarica Baudin, vojna Etienne, pouk Steeg, pravosodje Barthou, finance Klotz, javna dela Dupuy. Dosedajni trije državni podtajniki ostanejo v službi, podsekretariat v finančnem ministrstvu pa so zopet uvedli in poverili Bourellyju.

Kitajska in Mongolska.

Mongolska vlada je sporočila kitajski vladi, da perhorescira združenje s Kitajsko. Mongolska zahteva, da se Kitajska varuje nezakonitega in nepostavnega vmešavanja v mongolske zadeve ter da naj ne skuša rešiti mongolskega vprašanja z orožjem.

Raznoterosti.

Vlč. župnijskim uradom se naznanja, da bode tiskarna sv. Cirila vse dozday naročene rudeče spovedne liste skupno tiskala v tednu od 2. do 9. februarja. Kdor torej rudečih spovednih listov (nima več v zalogi, naj jih gotovo naroči vsaj do 3. februarja. Pozneje se bodo težko dobili, ker se mora za vsak rudeči tisek celi tiskalni stroj umiti in se to lahko zgodi le vsak mesec k večjemu enkrat, ker povzroči to delo veliko zamudo.

Iz šole. Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je oddati službo učitelja ali učiteljice; prošnje do dne 25. februarja. — Na šestrazredni mešani šoli pri Sv. Vidu niže Ptuja, tretji plačilni razred, je oddati službo učitelja in učiteljice; prošnje do dne 12. februarja. — Na petrazredni mešani šoli pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, drugi plačilni razred, je oddati stalno učiteljsko mesto; prošnje do dne 15. februarja.

Nova slovenska opera. Odlični slovenski skladatelj gospod Franc Gerbič je dovršil novo svojo opero „Nabor.“

Za mladino. V kratkem izide knjiga „Dragoceni biseri“, ki jo je spisala Pepica Senica. Knjiga je namenjena naši slovenski mladini. Ker vsebuje zanimive točke glede političnega boja in naših mladinskih organizacij, je za mladino, oziroma Mladeniške in

vo. Ker je imel še solzne oči, je ni takoj spoznal, in urno je potegnil z rokavom čez oči in pogledal na široko.

Pri mlinu je stala Bukovnikova Ančka.

Tedaj so privrele sline iz vseh kotov v njegova usta, moral je pljuniti od samega navdušenja. Ančka mu je neznansko ugajala.

„Le bližje pojdi, pa si oglej stavbo“, vabil jo je uljudno in se potrudil do potoka.

„Saj od tukaj tudi vidim“, mu je odgovorila ta Ančka ter se nagajivo nasmejala.

Boštjanovo srce je poskočilo prvič.

„Veš, dekle (drug izraz mu ni prišel na misel), bajto si bom postavil, a ljudem to ni prav. Nevošljivi so mi lastnega doma. Poglej, zdaj stojim na svojem; od tukaj se razteza moj svet v širokosti dvajsetih metrov tja gor do onega boroveca. V sredini tega prostora bo stala koča, kakor vidiš; na zgornji strani bo travnik, na spodnji pa gredice za solato in za fižol. Tri smreke imam, nekaj grmovja in dobro vodo; kaj praviš ti k temu?“

Namežiknil je brhkemu dekletu čez potok in čakal pohvale iz njenih rdečih ust.

„Dobro si jo iztuhtal; svoj dom boš imel in pa svoj svet; ljudem pa lahko pokažeš figo.“

Boštjanu je poskočilo srce drugič.

Tako prijazno še ni govoril nihče z njim; oj, to je zlata dušica, ta Ančka vitkostasa! Zato je govoril navdušeno dalje:

„Nekateri pravijo, da odtod ni nikakega razgleda; kaj meni mar razgled, ta je za gospodo! Če se mi ta-le ura (potegnil je iz žepa veliko, bunkasto uro ter jo kazal Ančki) ustavi, spležem na ono smreko in vidim uro borjanskega zvonika, ali ne? Vodo imam blizu, drva tudi in cesta je kakor nalašč za me; kaj za me, za dva je vse urejeno. Povem ti, da bosta lahko dva stanovala v tej koči.“

„Tedaj se pa že moraš oženiti“, pripomnila je navihana Ančka, „nobena se te ne bo branila.“

(Dalje prih.)

Dekliške zveze, zelo pripravna. Zato priporočamo, da si jo naroči vsak zaveden slovenski mladenič in pa vsaka zavedna Slovenka. Knjiga se bo prodajala v Cirilovi tiskarni v Mariboru in pri pisateljici Pepici Senici v Šmarju pri Sevnici. Komad stane 50 vin. S poštino 60 v. 10 komadov 5.20 K.

Zaplenjeni. Zadnjo številko nam je zopet enkrat ugrabil državni pravdnik. V prav nedolžnem članku smo opozarjali okrajne in krajne šolske svete, da deželni šolski svet ni upravičen, izdajati naredbenega lista. Naše opombe so se zdele državnemu pravdniku bržčas nevarne za obstoj javnega reda in jih je zajej. Vložili bomo proti zaplembi priziv in poskrbeli bomo, da se bo članek imuniziral, potem se bodo čitatelji gotovo čudili, kako daleč je že prišla mariborska konfiskacijska praksa.

Novi knjigi. „Molite, bratje.“ Molitvenik arškega župnika bl. Janeza Vianeya. Z velikim tiskom. Cena: rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.70, fin šagrin, zlata obreza K 2.40. — „Tolažba dušam v vi-ah.“ Priredil župnik Fr. Bleiweis. Cena: rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 2.—, šagrin, zlata obreza K 2.60. Obe knjigi se dobijo v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Volitve v okrajni zastop slovenjebistriški. V sredo, dne 22. t. m., bi se bila morala vršiti volitev v okrajni zastop slovenjebistriški v Makolah in Studenicah. V Studenicah ni prišlo do volitve, ker odbor ni bil sklepčen. V Makolah so se pa odborniki seje udeležili in soglasno sklenili, da ne volijo. — Upamo, da bodo Studenice tudi storile še svojo dolžnost.

„Modri Janko“ je naslov knjigi, namenjeni malim otrokom. „Modri Lojze“ bi bil primeren naslov za brošuro, v kateri hočejo izdati liberalci govor dr. Kukovčev v Župelovcu, kajti tudi ta govor je kakor nalašč za otroke — politične. Cel teden je prinašal „Slovenski Narod“ dolgovozna modrovanja dr. Kukovčeva, a če jih prečitamo, veste ravno toliko kakor prej. Kdor je čital kratek izvleček iz dr. Negrijevega govora v Gradcu, ta ve za dr. Kukovčevo kolobocijo več kakor dovolj. Kar je povedal dr. Negri v nekaterih stavkih, to je raztegnil dr. Kukovec na cele strani in rekel, da govori za „misleče Slovence.“ A prav odkrito povemo, da se nam „misleči Slovenci“, to so po liberalni terminologiji liberalni Slovenci, usmilijo, ker morajo prebavljati tako hrano. Če prav nismo ravno prijatelji z raznimi mariborskimi, ptujskimi, celjskimi liberalnimi inteligenti, vendar tega jim pa ne privoščimo. To prežvekovanje nemško-nacionalnih napadov na našo S. K. Z. je res ogabno.

Dr. Kukovec so morale moriti težke skrbi, ko je v Župelovcu prodajal od dr. Negrija izposojene modrosti, drugače bi gotovo ne bil tako dolgočasen in bi bil spraval vsaj tu pa tam nekoliko duha v svoj ponemčeni politični konfiteor. Kakor izvemo izza kulisa, so dr. Kukovec trle najbrže skrbi radi „Narodni Lista.“ Zlobni jeziki pravijo, da ima „Narodni List“ toliko dolgog, da so njegovi dnevi v celjski tiskarni šteti. Starini, ki mladino še vedno prav ne zaupajo ter jih smatrajo tudi za nesposobne, da bi vodili liberalno politiko, so se naveličali večnega kreditiranja, in zahtevajo, da se visoko narasli dolgovi poplačajo, drugače naj gre „Nar. List“ rakom žvižgat.

Zabavljati je lahko, povedati kaj pametnega pa veliko bolj težko, tega mnenja je vsakdo, ki je srečno spravil pod streho dr. Negri-Kukovčevo pridigo v Župelovcu. Dr. Kukovec si je izbral zelo komodno metodo. Najprvo radi lepšega splošno povdarja, da se gode Slovincem krivice, potem pa na dolgo in široko po dr. Negrijevem vzgledu pobija dr. Benkovičovo brošuro. Facit tega pobijanja je, da pride lahko človek do uverjenja, da se Slovincem ne gode sploh nobene krivice. To se zgodi posebno še lahko, ker je dr. Kukovčev zaključek nekako tak, da se Nemcem s številkami sploh ne da dokazati nobene krivice. To je seveda voda na mlin Nemcev in včerajšnja „Marb.“ v svojem članku že poje hvalo slovenskim liberalcem, ki so baje „razkrili hinavščino, s katero prikrivajo klerikalci svojo frivolno obstrukcijo.“ Pa naj reče še kdo, da naši liberalci niso narodnjaki, saj so našli že milost v očeh luteranske „Marburgerce.“

O slovenskih meščanskih šolah, o regulacijah potokov in rek, o prepotrebni cestah in železnicah, nočejo nemški nacionalci v deželnem zboru nič vedeti. Pri ponovnih posvetovanjih in pogajanjih so tozadevne predloge naših poslancev odklonili. Sp. Štajer je za nemškonalionalno večino bil še vedno smetišče, na katero so odmetavali drobtinice iz svoje bogato obložene mize. Liberalci pa so vse eno vsi zadivljeni od dobrot, ki nam jih je poslal Gradec. Heil!

Strah pred trializmom. Vedno silnejši strah se polasča nemško-nacionalnih krogov radi jugoslovanskega vprašanja. Beseda „trializem“ je postala za nekatere nemške politike že pravi bav-bav, ki ga pobijajo, kjer hodijo in bivajo. Od samih trialističnih prikazni trpi že njihova duševna normalnost. Društvo nemško-nacionalnih visokošolcev v Gradcu je priredilo danes 24. t. m., ob 7. uri zvečer, v gostilni mestnega gledališča vsakemu pristopno splošno zborovanje, na katerem je pobijal trialističnega zmaja zadostno znani dr. Plachky, o katerem zatrjujejo nemški listi, da je dober poznavalec jugoslovanskega vprašanja. S kakšnimi novimi strašili bo prišel ptujski doktor, ne vemo. Vemo pa, da mož, ki trpi in pa podpira na šnopsu in neznačajnosti temelječo štajerčijansko sramoto v Ptuj, ni na mestu, da bi reševal zgodovinske kulturne probleme, kot je jugoslovansko

vprašanje. Če hočejo Nemci, da tudi to vprašanje ne bo prišlo na neplodni tir, od katerega bomo imeli velikansko škodo mi in oni, potem morajo taka razpravljanja prepustiti že drugim možem. Po ptujsko-štajerčijanskem kopitu ne bo šlo, to jim povemo (in da se bomo tega ubranili imamo dovolj moči).

„Die rollende Mark.“ Iz listov posnemamo, da so predavanja, ki jih je imel avstrijski „nemški“ poslanec Perko po Nemčiji o pomembnosti nemštva v Avstriji za Nemčijo, donesla 170.000 mark za šolstvo ob zapadni češko-nemški meji. Pred vsem bodi zabeleženo dragoceno priznanje, da ima nemško stremljenje v Avstriji na koncu konca namen koristiti Nemčiji, da je torej poslanec Perko nabiral po Nemčiji groše v prilog Nemčiji. Da bi kaj takega storil kak avstrijsko-slovanski poslanec po Rusiji, ali po kaki drugi slovanski državi in da bi listi prinesli poročilo, da je prinesel seboj toliko in toliko tisoč rubljev; Jojmene, to bi bilo krika in patrijotičnega zgražanja po vsem nemškem taboru o izdajstvu, o panslavističnih agitacijah, o ruski propagandi! In tudi vsi oficijozni listi bi peli visoko pesem o avstrijskih interesih, ki so v nevarnosti in vse brumne duše bi zahtevale, naj Avstrija hitro mobilizira vse, kar leze in gre, da odvrne strašno panslavistično nevarnost. O romanju poslanca Perkota s klubom v roki, v katerega so padale nemške marke, pa molče vsi „patrijotični“ pevci. Je pač stvar v najlepšem redu. Nemci v Avstriji dasi manjšina prebivalstva, imajo tudi privilegij avstrijskega patrijotizma — svoje vrste.

Za obligatorični pouk nemškega jezika. Član gosposke zbornice, Čeh dr. Matuš, se zavzema v „Prehledu“ za obligatorični pouk nemškega jezika na čeških srednjih šolah ter pravi, da je češki dež. zbor že v 60. letih zavzel v tem vprašanju pravo stališče, ko je zahteval obligatorični pouk v obeh deželnih jezikih. Pozneje so Nemci ta zakon razveljavili. Čehi pa, ki so bili zmožni obeh deželnih jezikov, so našli vsled tega več vpoštovanja v javnih službah. Pozneje so se Nemci zopet začeli učiti češko. Sedaj zahteva obligatorično uvedbo nemščine, da morejo priti Čehi v večjem številu v poštev tudi pri centralnih uradih.

Požrtvovalnost socialnih demokratov. Veliko se je o tem že govorilo in pisalo, da se razne politične stranke ne odlikujejo posebno po požrtvovalnosti, če se gre za politične namene. Marsikatero žalostno pesem bi zamogli v tem oziru zapeti zlasti blagajniki raznih naših krščanskih organizacij. Imamo lepo število velikih političnih društev, kojih člani pa ostanejo saj po večini leto za letom svojo članarino redno dolžni. Precejšnje je število društev in organizacij, katerih obstoj je le navidezen, na papirju, v veliko škodo celokupnosti, ker ni mogoče pripraviti člane do tega, da bi žrtvovali vsaj neobhodno potrebno članarino. Pri volitvah se ta brezbriznost še posebno občuti. Med tem, ko razpolagajo nasprotna stranka čez bogata sredstva, ne more priti mnogokrat pri kršč. strankah do kake velikopotezne akcije, ker manjka sredstev, ki se jih v zadnjem trenutku ne more skupaj zbrati. Vzrok, da so ravno socialni demokratje v poslednjem času dosegli tako velike politične uspehe, je ravno ta, ker ima njihova stranka velikanska denarna sredstva na razpolago. Ne samo velekapital, v katerem imajo socialni demokratje svojo najzanesljivejšo oporo, na katero lahko vedno in povsod računajo, ampak tudi vsak posameznik, če tudi pripada ubožnejšim slojem, odrajuje točno svoj prispevek za stranko, za volilni sklad, za agitacijski sklad in še za več drugih sličnih skladov, — v iznajdbi raznih skladov so socialni demokratje pravi mojstri. Da se noben sodrug ne odtegne rednemu prispevanju, za to že skrbi organizacija in zaupniki, česar pa pri krščanskih strankah popolnoma pogrešamo. Da si vsakdo napravi lahko vsaj približno sliko, koliko morajo prispevati organizirani socialno-demokratični delavci za stranko, navajamo naslednje podatke: Organizirani peki plačujejo vsak teden po 80 vin do 1 K, knjigovezi ravno toliko, črkostavci plačujejo 1 K 40 vin. do 1 K 60 vin. vsak teden, trgovski uslužbeni mesečno 2 K do 4 K, lesni delavci vsak teden 50 v do 64 vin, tedenski prispevek litografov znaša 1 K 30 vin., zidarji plačujejo 60 vin. do 70 vin., mizarji 66 v do 76 vin. in čevljarji 62 vin. do 72 vin. Tu še pa niso všteti prispevki za takozvani „štrajkfond.“ Ti so pa zelo različni in znašajo pri nekaterih rokodelcih 50 vinarjev na teden. Ta politična požrtvovalnost socialnih demokratov naj nas uči in vspodbuja k večji požrtvovalnosti, če nočemo že v naprej biti — premagani!

Ostra obsodba. Dunajska korespondenca „Die Information“, ki ima stike, kakor je splošno znano, z najvišjimi krogi, piše dobesedno: „Komur ni jasno, da smo od vsega začetka že zagrešili napako, da se smo izognili resnim in energičnim izjavam svoje volje v smislu svojih interesov, temu ni več mogoče pomagati, kakor tudi ni mogoče pomagati avstro-ogrski državi, ki je vsled svojega kolebajočega nastopanja izgubila eno diplomatsko bitko za drugo in ki je sedaj konečno in stalno izključena iz Balkana. Sicer je pa tudi Nemčija v diplomatskem oziru zagrešila iste napake, kar je imelo za posledico, da je trozveza že podlegla trojnemu sporazumu. Iako premočimo dobo od začetka balkanske vojne, opazamo same poraze na strani trozveze. Mi smo korakoma svarili pred nji, najzadnjeje pred nesrečno konferenco veleposlanikov. Posledice so nam dale prav. Bodočnost bo še enkrat pokazala, da je bilo naše stališče pravilno in takrat

se bo splošno izražalo obžalovanje, da nismo (tako) dali, da bi govoril meč. [Zakaj diplomatskim premetenostim Angleške in Rusije nismo bili nikdar dorašli.“ — To je priznanje, ki govori debele knjige. In naša država je poražena, kamorkoli se obrne. Toda čegava krivda je to? Pač same naše absolutno nesposobne diplomacije, ki ne ume z vspehom zastopati naših interesov. Ako bi bil govoril meč, ne vemo, če bi bili kaj več dosegli. Zgodilo bi se namreč ravno tako lahko, da bi se diplomatskim porazom pridružili še drugi.

Volitev vrhovnega poglavarja izlame v Bosni. Hodže so izbrali za Reis-ul-ulemo Čaušević-efendija z 22, Hadži-efendija s 14 in Hatibović-efendija z 11 glasovi. Izmed teh izbira cesar. Najbrž bo imenovan Čaušević.

Dr. Adler dedič. Neka gospodična Marija König je pred kratkim zapustila poslancu dr. Adlerju 120.000 K.

Šola brez verstva. Policijski prefekt v Parizu je naznanil meseca marca 1912 skupnemu občinskemu svetu, da se potika po mestu čez 100.000 oseb, ki so sposobne za vsako hudobijo ter da ne more skrbeti več za javno varnost. Leta 1909 je bilo v Parizu 74.857 zločincev in med njimi 51.033 slabih žensk, in 9723 takih, ki niti 20. leta še niso dosegle. Leta 1840 je bilo v Parizu 8000 mladostnih zločincev, 1890 pa že 32.000. Leta 1907 je bilo v francoski armadi 4905 beguncev, leta 1909 je pa skočilo to število do 17.258. Kdo je kriv tega propada? Gotovo najbolj šola brez Boga, šola brez krščanskega nauka. V francoskih šolah se ime božje ne sme imenovati, zato se pojavljajo tako žalostni sadovi. Po pravici je rekel Napoleon: „Ne bil bi nikakor v stanu vladati ljudstva, ki je brez verstva.“

„Kres.“ Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Kres“ v Gradcu vabi na predpustno veselico v nedeljo, dne 26. t. m., v dvorani restavracije „Gold. Stern, Sparbarsbachgasse 65, Spored: 1. Tamburašne društvenega tamburaškega zbora. 2. V. Vodopivec: „Bratje v kolo“, mešan zbor. 3. I. Ocvirk: „Rožmarin“, mešan zbor. 4. Po Žirovniku: „Venček narodnih pesem“, mešan zbor. 5. „Feldbebel Kanon“, komični prizor. 6. Dr. Krek: „Tri sestre“, igra v 3 dejanjih. 7. „Vesela postopača“, komični prizor s petjem. Besedilo zložil Maks Koch. Godbo Adolf Spahn. Prosta zabava s šaljivo pošto, kupleti, petjem in tamburanjem. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Predprodaja vstopnic v društvenih prostorih po 50 vin., pri blagajni na dan veselice 60 vin. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Avstro-ogrska banka. Generalni svet avstro-ogrske banke je v svoji seji dne 21. t. m. sklenil, da za enkrat ne zniža bančne obrestne mere, ker razmere na denarnem trgu tega še ne pripuščajo. Denarna situacija je sicer nekoliko boljša, denarni zavodi v provincijah pa še niso dobili toliko odtegnjenih vlog nazaj, da bi se mogle smatrati razmere za normalne.

50 let Slovenska Matica. 50letnico svojega delovanja praznuje letos Slovenska Matica.

Nemčija za zrakoplovstvo. Vojno ministrstvo bo zahtevalo naknadni kredit 20.000.000 mark za nemško zrakoplovstvo.

Ne zapirajte vrat sreči, ki Vam sili v hišo! Tako enako se glasi današnji oglas „Slovenske Straže“, ki vabi dotičnike, kateri hočejo poskusiti svojo srečo s srečkami, k nakupu varnih in zaupanja vrednih vrednostnih papirjev. Da je to najcenejši in pa najmanj nevaren poskus, priti do bogastva, je že zdavno pribito. Vprašanje je le: s katero srečko? Imamo jih nebroj, ki so vse dobre in zanesljive, najdragocenejšo pa nam zapušča Turčija, ki se ravno kar umika iz evropskega prizorišča. S turško srečko bomo pri izžrebanju glavnega dobitka 400.000 ali pa 200.000 frankov prav veselo / poslovili se od pregnanih Turkov! Ne zamudimo vlaka, ki pelje dne 1. februarja t. l. k sreči! Vozni listek stane le K 4.75, naš cilj pa je 400.000 ali 200.000 frankov! Kdor si namerava kupiti to izborna srečko, naj čita današnji zadevni oglas „Slovenske Straže.“

Štajersko.

Mariborske novice.

Dr. Kukovec, general liberalne stranke, je bil te dni v Mariboru. Zbiral je prispevke za zadolženi „Narodni List“, ki mu preti tako žalosten in prozaičen konec. Naši liberalci so ga zvesto in otožnega lica poslušali, toda srca so ostala zakrknjena: vspehov dr. Kukovec ni imel ravno prevelikih. Naši liberalci so precej starokopitni in se drže po Prešernu znanega Čopovega načela: „... od sebe pa ne da najmanjše fige ...“

Prepir med zakonskima. Pred par dnevi je nastal med zakonskima Karolom in Ano Klemenčič, mizarjski pomočnik v Mariboru, Koroška ulica 41, prepir, pri katerem je mož ženo s tako močjo sunil po stopnicah, da si je reva zlomila levo nogo.

Sreča v nesreči. Franc Peršenonik, sin Jožefa Peršenonika, iznanega logarja pri Sv. Boltenku na Pohorju, se uči pri tukajšnjem kolarskem mojstru g. Francetu Perglerju kolarske obrti. Fant je bil v nedeljo in pondeljek doma pri stariših na obisku. V torek zjutraj se je napotil v Maribor k svojemu mojstru. Med potom, v vindenavski hosti, ga je pa prijel srčni krč in je fant padel v jarek, kjer je več ur nezavesten ležal, dokler ga ni slučajno našla neka žen-

ska, katera je takoj obvestila par mož, ki so ga zanesli v bližnji hram in poklicali zdravnika iz Maribora. Okrajna blagajna, katere ud je Peršenonik, je bila o nesreči telefonično obveščena in ga je takoj dala zapeljati v mariborsko bolnišnico. Sreča za fanta je bila, da ga je žena še o pravem času našla, sicer bi bil našel v hosti gotovo žalostno smrt.

Na potu v bolnišnico umrl. 65 let star občinski ubožec Janez Brodnjak iz Janžvega vrha pri Sevnici ob Dravi, je že dalje časa bolehal. Da bi se ga občina rešila, je v skrajnem času poslala reveža v najhujši zimi na vozu v Maribor v bolnišnico. Ko pa je voznik bolnika v bolnišnici zapeljal v dvor, je poklicani zdravnik konstatiral, da tukaj ni več pomoči, ker je Brodnjak že bil mrtev. Huda zima je pospešila smrt, katera je reveža rešila vsega hudega na zemlji.

Pohujšanje mladine. Splošno se čujejo pritožbe, kako kinematograf povsod vpliva zelo pohujšljivo. Radi „kšefta“ vprizarjajo razni posestniki kinematografov predstave najslabše vrste, da le „vlečejo.“ O našem mariborskem kinematografu nam tudi prihajajo pritožbe. Za danes priobčujemo eno tako poročilo, ki nam ga je poslal prijatelj našega lista. Upamo, da bo zadostovalo, če ne bomo govorili resnejše: Mariborski kinematograf je imel na lepakih naznanjeno neko dramo, ki bi se imela predstavljati zadnjo nedeljo ob 8. uri zvečer. Ob enem je bilo napisano, da otroci, tudi v spremstvu odraslih, nimajo vstopa. Naznanjena drama pa se je predstavljala že ob 4. uri popoldne, ob velikem številu navzočih otrok. Nečuvno je to, da se s takimi predstavami pohujšuje, bodisi slovenska ali nemška mladina in da se ji že v zgodnji mladosti pokvari in uniči čut sramežljivosti. Pri dotični predstavi je pač vsakega količjak poštenega človeka morala obiliti rdečica, če tudi je bila tema. Slovenci, ki hodite v to nemško hišo, posečajte tudi naše slovenske, poštene prireditve v bolj obilnem številu. — Očividec.

Dijaško podporno društvo c. kr. gimnazije v Mariboru bo imelo v ponedeljek, dne 27. t. m., ob 3½ uri popoldne v ravnateljstvu pisarni te gimnazije svoj redni občni zbor z običajnim vspešnim. Vsi člani so vabljeni na ta zbor.

Studenci pri Mariboru. Neznani zlikovec je zopet letos ukradel, oziroma oropal, v cerkvi sv. Jožefa pušico pred jaslicami. Sadovi vedno bolj razširjajo se nemške „kulture“ se kažejo v vedno lepši luči.

„Slovenska Straža“ ima svoj običajni družinski večer v sredo, dne 29. t. m., pri gospodu Josipu Kirbišu.

Ptujske novice.

Naše liberalce je žalostno stanje „Narodnega lista“ deloma poparilo, deloma zadovoljilo. Če je bil dr. Kukovec že tu, še nisem mogel zvedeti, vsekakor pa mu kakšne posebne munificencije ni treba pričakovati. Tisti, ki kaj imajo, morajo poseči večkrat v žep za hinavsko „Slogo“, tisti, ki bi radi pomagali, pa nimajo. Ti se tolažijo s tem, da pravijo, da „Štajercu“ ne gre nič boljše kot „Nar. Listu.“ Tudi le-ta list bi bil že davno nečestno prenehal, če bi ne imel bogate tete v Südmarki.

Mladeniška Marijina družba v minoritski cerkvi si priskrbi zastavo. Prostovoljni prispevki se pa hvaležno sprejemajo. Dozdaj se je v treh tednih nabralo okoli 280 K in sicer so darovali: po 20 K: P. N. Povoden, mestni župnik, Mihael Brenčič, državni poslanec, Neža Bezjak, kuharica v Mariboru, P. L. R., voditelj družbe; po 12 K: Ciril Vrabelj, Kuharjeva družina iz Brstja, Tereza in Marija Kokolj; po 10 K: Peter Majdič, veletržec v Celju, Tereza Breznik, tretjerednik pri zadnjem shodu, M. Brenčič st., Jan. Brenčič; po 5 K: P. L. Selinšek, Lenart Mih., Kokolj Ana, gospa Bračič; po 4 K: profesor Kolarič, P. L. Vaupotič, Ognjeslav Škamlec, Peter Žirovnik, Vezjak Fr., nadučitelj v pokouju, Vilčnik Jožef, gost, Jožef Brenčič; po 3 K: Faleš, ekonom; po 2 K: G. Gregorec, Vezjak Janez, Vezjak Tomaž, Nemec Hel., Brunčič Tereza, Kuhar Jož f., Grandošek Veronika, župnik Kocuvan, P. Rafael Potrč, P. Mansvet, Cizelr, Lipovec, kuharica, župnik Vogrin, Muhič Eliz. Mnogo drugih po 1 K in manj. Vsem plemenitim darovalcem: pristrčna hvala in Bog stotero povrni!

Celjske novice.

Zvezna podjetja, katerim predseduje dr. Vek. Kukovec, ki ni „gostobeseden“, so prodale trgovino in so vsi liberalni listi povdarjali, da je s tem tiskarna rešena; liberalna Zadružna zveza si pa ustvarja papirno trgovino in menda upa, da bo tudi lahko isto prodala in se rešila. Ali pa mogoče to dela radi tega, ker treba podpirati trgovca Goričarja in Leskoška, katera sta kupila zvezno trgovino in jima želi iz hvaležnosti pomagati? „Gostobesedni“ gospod predsednik zveznih podjetij in popredsednik Zadružne zveze, povejte ta slučaj trgovcem in obrtnikom, ko boste iskali njihove glasove. Gotovo bodo vsi trgovci in obrtniki z navdušenjem glasovali za vas, ker tako požrtvovalno pospešujete razvoj — narodne trgovine!

Predavanje. V nedeljo, dne 26. t. m., ob 8. uri zjutraj, bo govoril v vrtni dvorani „pri belem volu“ gospod nadučitelj Frane Praprotnik iz Mozirja o sadjarstvu. Gospod nadučitelj je eden izmed najboljših sadierejcev na Štajerskem. Z celjski okolici je sadje-reja še precej zanemarjena, če prav je zemlja ugodna za to in je deželna drevesnica v Celju. Koliko ko-

risti bi lahko imeli okoličani, če bi se bolj brigali za sadno drevje!

Drugi kraji.

Hoče. Katoliško bralno in gospodarsko društvo priredi s pomočjo Dekliške zveze v nedeljo, dne 26. t. m., popoldne po večernicah, veselico s petjem in igro. Stojlišča 30 vin., sedeži 60 vin. Čisti dobiček je namenjen našemu bralnemu društvu. Igra se ne bo ponavljala. Na svidenje!

Ciglenci. V ponedeljek zvečer je na cesti v Ciglencih napadel kovaški učenec Anton Hrastnik 20-letnega posestniškega sina Martina Krajnca in ga z revolverjem vstrelil v levo nogo. Težko ranjenega M. Krajnca so odpeljali drugi dan v mariborsko bolnišnico.

Slivnica pri Mariboru. V ponedeljek, dne 27. t. m., bo poročen v Hočah vrl mladenič Jože Lobnik, sin veleposestnika gospoda Antona Lobnika iz Orehovevsi, z vrlo narodnim dekletom Leniko Juričevo. Mlademu paru želimo obilo sreče.

Cirkovec. Na svečnico dne 2. februarja, ima po večernicah bralno društvo v društveni dvorani gledališčno predstavo „Marijin otrok sem“ in petje.

Fram. V sredo dopoldne je 15letna Ter. Šturm na Ranci pri gospodu Fluherju rezala klajo za živino. Pri tem je pa prišla z levo roko pod koso in si je odrezala levi kazalec pri prvem členu. (Gospodar je deklico takoj odpeljal v bolnišnico.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Vsa tukajšnja slovenska društva prirede v nedeljo, dne 26. t. m., v trgu pri Kodru ob 6. uri zvečer zanimivo veselico: govor dr. A. Medveda „Slava Slomšku“, veseloigra „Eno uro doktor“, srečolov in prosta zabava. K obilni udeležbi vabijo odbori.

Št. Ij v Slov. goricah. Kmetijsko bralno društvo priredi na svečnico, dne 2. februarja, popoldne po večernicah, v Slovenskem domu pustno veselico s petjem in gledališko predstavo: „Naša kri.“ Sodelujejo tamburaši. Po predstavi prosta zabava v gostilni gospoda Celcerja in Baumanca.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Po šentlenartski podružnici so darovali „Slovenski Straži“: občinski odborniki, Juričevski dol 7 K; na gostiji Senekovič-Jančič, Spodnji Gasteraj, nabral Caf Maks, 10 K. Zenitovanski gostje, spominjajte se tudi letos „Slovenske Straže“!

Št. Jurij v Slov. goricah. Bralno društvo „Edinost“ ima v nedeljo, dne 26. t. m., popoldne po večernicah, v društveni sobi občni zbor z običajnim vspešnim. Ob enem se vršita shoda mladinskih zvez. Društveniki, zlasti mladina, le pridite.

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Veselica bralnega društva se vrši v nedeljo, dne 26. t. m. Dnevni red: petje, deklamacije, dve igri, šaljiva pošta in velika tombola z mnogimi koristnimi dobitki. Začetek popoldne po večernicah, v gostilni gospoda Horvata. — Odbor.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Leposlovno bralno društvo ima v nedeljo, dne 2. svečana, svoj redni občni zbor z navadnim vspešnim, popoldne po večernicah. — Odbor.

Majšberg. V nedeljo, dne 26. t. m., priredi naša kmetijska podružnica v šoli po rani službi božji gospodarsko zborovanje, pri katerem se bo podalo poročilo odbora, sprejemali udje in udnina, naročila na semena, galico itd., predlogi za občni zbor v Gradcu itd. Vsi kmetovalci se uljudno vabite! Govori tudi g. Belle, ravnatelj kmetijske šole v Št. Juriju.

Črnagora pri Ptuj. V nedeljo, dne 26. t. m., se vrši po pozni službi božji v gostilni gospoda Klemenčiča (gospod Haber) zborovanje kmetijske podružnice z istim vspešnim. Govori ravnatelj kmetijske šole v Št. Juriju, g. Belle.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V nedeljo, dne 26. t. m., popoldne po večernicah, ima Dekliška zveza poučni shod z deklamacijo, petjem, poučnimi govori itd. Vse mladenke se uljudno vabite k polnoštevili udeležbi.

Ormož. Ormoška podružnica c. kr. kmetijske družbe Štajerske priredi v nedeljo, dne 26. t. m., popoldne točno ob 3. uri, poučno zborovanje v Obrižu v gostilni gospoda Rudolfa Rakuša. Predaval bo gospod potovalni učitelj Alojzij Pirstinger o sadje- in vinoreji.

Teharje. V nedeljo, dne 2. svečana, popoldne ob 3. uri, po večernicah, bo v kaplaniji občni zbor našega katoliškega slovenskega izobraževalnega društva. Na vspešnem je igra „Na krivih potih“, govor, deklamacije. Pridite, udje — vstopnina prosta — in vsak še naj pridobi vsaj enega, da bo društvo res procvitalo.

Sv. Križ tik Slatine. V nedeljo, dne 26. t. m., popoldne po večernicah, ima bralno društvo v čitalnici letni občni zbor. Nato predstavi Dekliška zveza dve burki: „Pri gospodi“ in „Planšarica.“ Obe igri se na svečnico po večernicah ponovita. Proši se obilne udeležbe.

Vučavas. Naša kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 26. januarja, ob 2. uri popoldne, v šoli občni zbor.

Zalec. Bili so zbrani možaki, ki so prav živahno razpravljali o tem, če se spodobi za trg Zalec, da ima občinskega odbornika, ki je pred sodnijo prisegel, da nič — nima. Mnogi so bili mnenja, da ni posebna čast za trg, ki hoče prednjačiti drugim trgovom, da ima odbornika, katerega mora žena rediti, ali pa, drugi pa so kot pravi „naprednjaki“ iz „tr-

govskega“ stališča ta položaj zagovarjali. Debata je postajala vedno bolj burna in da ne pride do najhujšega, je hitro zasakal znan savinjski naprednjak pogovor na drugo stvar. Vprašal je zbrane: „Katere delnice niso vsled vojske padle?“ Vse gleda začudeno, saj zasledujejo hmeljski mešetarji borzna poročila le glede hmelja, za drugo se ne brigajo. Rešil je ta uganko sam: padle niso delnice naše žalske pivovarne, ker — več pasti ne morejo. Nastal je velik krohot pri onih, ki so dovtip razumeli, drugim pa, ki ga niso razumeli, se je svetovalo, naj zahtevajo pojasnila od gospoda direktorja Ivana Prekoršeka iz Prekorja pri Celju.

Konjice. Vspored nedeljske prireditve bralnega društva in Dekliške zveze bo zelo zanimiv. Igra bo izborna lepa, že rimljanke, pristne rimljanke, bo vselej gledati, in kaj še slišati, in petje ter godba, — vse to bo napravilo dve prav veseli uri. Poleg tega se najde to veselje proč od gostilniškega hrupa v prekrasni telovadnici slovenske okoliške šole, kamor naj vsak pošten Slovenec rad pride.

Gornjegrajski okraj. Naše učiteljstvo se je vsled prigovarjanja Kocbeka in Kelca pri zadnjem zborovanju v Bočni, kolikor je mogoče zvedeti iz „važnih tajnostih tega društva, zedinilo v sklepu, da izstopi iz Mohorjeve družbe (zaradi povesti „Zaslepljeni in oti“, ter da zahteva po svoji zvezi zadoščenje od Mohorjeve družbe. Ker je pa toliko inkriminirana povest povsem nedolžnega lica in je za tak važen korak potreba tehtnejših vzrokov, sta Kocbek in Kelo utemeljevala predlog o izstopu tudi s tem, ker Mohorjeva družba, ki prinaša v koledarjih slike slavnih mož, še do sedaj ni prinesla slike gospoda Kocbeka, ki ima poleg velikih zaslug baje velike zaslužke pri Slov. planinskem društvu in gospoda Kelca, kojemu bo zgodovina nedvomno zabeležila „z zlatimi črkami nevenljivo zmago nad klerikalnim zmajem, katerega je vitez iz Črnega kota ubijal namesto v Novištiti baje po Mozirju. V greh štejeta imenovani družbi tudi to, da še do sedaj ni objavila slik njunih znanih sinov, čeravno je pred leti eno objavil celo nemški „Interessantes Blatt.“ Gospod Kocbek, izstopajte iz družbe, v kateri objavlja svoje spise celo urednik „Tovariša“, Gangli („Trije redovi“), a časti in zadoščenja si iščite pri „Amerikanskem Slovencu“, v katerem je pred leti objavil neki Repenšek zanimiv članek, in pri nekem bivšem davkarju, ki je s svojim ravnanjem pripravil nekoga radi ljubosumnosti blizu do samoumora itd. in ne pri Mohorjevi družbi, ki ni nikomur krivo zaradi pomanjkanja časti. — Sploh so neki ti sestanki učiteljskega društva za naš okraj silno bodrilni. Gospoda Kocbek in Kelo se kot „Mandl, steh“ auf! dvigata iz svojih sedežev ter si kadita za razne do sedaj svetu še neznane zasluge. Drugi pa imajo prijetno zabavo, da si belijo o njih glave in listajo v spominu po zgodovini našega okraja, ki nima nič kaj prida zabeležkov iz delovanja teh liberalnih kolovodij. Na prihodnjem sestanku bo pa gospod Kelo gotovo razpravljaj, kako se mora racijonelno ubijati sedmeroglavi klerikalni zmaj.

Pameče pri Slovenjgradcu. V ponedeljek se poročita tukaj gospod Fr. Čas, posestnik v Šmartnem, z gospodično Miciko Vrhnjak, hčerko tukajšnjega gostilničarja. Mlademu paru želimo obile sreče!

Št. Jurij ob južni železnici. Jakob Kristan, mizarški vajenec pri gospodu Blažu Kozarju, je nabral v svoji domačiji v Šmartnu pri Slovenjgradcu za št. jurskega Orla 14 K. In sicer so darovali: častiti gospod Jožef Kodrič 5 K, prečastiti gospod Iv. Lenart, nadžupnik, 2 K, Hriberšek Fr. 1 K, Lampret Anton 1 K, Lampret Janez 1 K, Krenker Fr. 1 K, drugi skupaj 3 K. Bog plati.

Šmartno ob Paki. Našim liberalcem so se v resnici začeli možgani kisati. Vsled tega so silno razburjeni in v tej razburjenosti vidijo na vseh straneh razne strahove in tako tudi „klerikalne“ ponočnjake, katere so napadli v „Narodnem Listu“ pod krinko: „Več deklet.“ Toda, glej smolo! Nobena tukajšnjih deklet ne ve ničesar o kakšnem nemiru, nobena ne bo biti povzročiteljica omenjenega dopisa. Mogoče je torej le, da si je „Narodni List“ celo bajko izmislil, še bolj mogoče je pa, da notica iz krogov deklet ni prišla. Dekleta iz Šmartna so odločno protestirala in „Narodni List“ je moral prinesiti popravek. Izjavila so tudi, da ponočnjaki delajo nemir le pri razuzdanih in ničvrednih, nikakor pa ne pri marljivih in pridnih dekletih. Zaradi te izjave so postali liberalci čisto „paf.“ Dopisnik „Narodnega lista“ je za enkrat udaril po lastnih pristaščinah in jim pripravil lepo blamažo. Potem naj še pa kdo reče, da imajo možgane v redu!

Petrovče. Društvo „Gospodar“ v Petrovčah prijazno vabi na svoj XII. občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 26. t. m., popoldne po večernicah, in sicer v zgornjih prostorih gostilne gospoda Karola Teržana. Na vspešnem je: govor o gospodarstvu, poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja ter volitev odbora. Po zborovanju šaljiva tombola. Zborovanje kratkočasijo domači tamburaši. — Odbor.

Dobrna. Dne 7. t. m. je začela šolska kuhinja svoje blagonsno delo za našo mladino. Vsak dan dobi 100 otrok toplo kosilo. Lepo je videti, kako štiri večja dekleta nekaj pred poldnevom letijo v duhovsko hišo, kjer kuha krušna mati dobrnskih šolariev, dobra Neža Rožnik, v dveh velikih piskrah tečno kosilce. Torej te deklice si najprej seveda same lačne želodčke potolažijo, potem pa hajd mize razpostaviti po veliki lopi in skledice na nje, zdaj še pa žlice in

toplo kosilce se razdeli. Opoldne se pa vidi pod vodstvom nad vse skrbne gospodične učiteljice Jelice Levstik lepo procesijo pač 60 parov malih in tudi velikih šolarjev in šolaric veselo korakati v šolski hotel, namreč v hišo družbe duhovnikov. Tam vsi na glas in prav lepo molijo, potem pa — Bog žegnaj — gre dobro v tek. Po kosilu zopet vsi molijo, se vse lepo posnaži in postavi na svoja mesta. Naša občina je dovolila 200 K za šolsko kuhinjo in obče priljubljena, ker za otroke tako skrbna gospodična učiteljica je še od hiše do hiše prosila mile darove. Kaj je naše, do sedaj napram šolski kuhinji sicer precej brezbrizno šolsko vodstvo nagnilo, da je sploh dalo krožiti slovensko in, čujte, tudi nemško prošnjo, ne vemo. Vsa hvala in čast gre vrlemu občinskemu zastopu, onim, ki se za kuhinjo dejanski brigajo in vsem dobrotnikom sploh. Bili so časi, ko je topliško ravnateljstvo leto za letom darovalo v prid našim šolarjem, lepo od topličarjev nabrano svoto, zdaj pa ne dobijo otroci nič, akoravno topličarji mislijo, da otrokom darujejo. Zakaj neki ne? Prej so bili menda na Dobrni samo nemški otroci? Kaj? Naj bo, kakor hoče. Mi se za par krajcarjev ne damo prodati. Nekateri takomenovani goli Nemci slutijo v šolski kuhinji nekaj političnega, zato pa ne darujejo. Dobro, darujte pa za svoje pristaše, posebno za enega, ki je svoje dni imel prvo besedo na Dobrni, zdaj pa še postelje ne!

Marija Nazaret. Naše slovensko katoliško izobraževalno društvo priredi na pustno nedeljo, popoldne ob 3. uri, pustno veselico z veseloigro in srečolovom. K obilni udeležbi vabimo, uljudno vse prijatelje društva.

Gornjigrad. Naše bralno društvo bode igri: „Vestalka“ in „Marijin otrok“ v nedeljo, dne 26. t. m., v navadnih prostorih in ob navadni uri ponavljalo.

St. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnje bralno društvo ima v nedeljo, dne 26. t. m., svoj redni obč. zbor v gostilniških prostorih gospoda Lasbaherja. Potem sledi prosta zabava s srečolovom in šaljivo pošto v prid društveni knjižnici, petje in tamburanje. Začetek ob ¼4. uri popoldne. Vabimo uljudno vse. — Odbor.

Loka-Zidanmost. Katoliško slovensko izobraževalno društvo ima dne 2. svečana, na svečnico, popoldne po večernicah, svoj redni občni zbor v bralni sobi po navadnem vspredu. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Zavodnje. V nedeljo, dne 26. t. m., ima tukajšnje izobraževalno društvo letni občni zbor popoldne po večernicah v društveni sobi.

Žetale. Za novi oder katoliškega bralnega in izobraževalnega društva je daroval predsednik gospod Janez Vogrine, kmet v Nadolah, 10 K. Bog stoterno povrni!

Sv. Trojica v Halozah. Prihodnjo nedeljo, dne 26. januarja, priredi gospodarsko in bralno društvo, hitro po večernicah, v prostorih gospoda J. Beline, poleg čitalnice, svojo vsakoletno zimsko veselico z deklamacijo, poučnim govorom, srečolovom, petjem in domačo godbo. Deklamovala bo članica Marijine družbe Marica Marinčič, slavnostni govor bo imel ud Mladeniške zveze Anton Pernek. V prosep društva v obilnem številu na svidenje!

Dramlje. Mladeniška zveza ima v nedeljo, dne 26. t. m., ob ¼3. uri popoldne, v prostorih katoliškega izobraževalnega društva v župnišču svoj občni zbor. Vspored: otvoritev in poročilo tajništva, volitev novega odbora, razni govori, petje. K obilni udeležbi vabi vse mladeniče in tudi druge poslušalce, ki se zanimajo za izobrazbo naše mladine — društven odbor.

Pilštanj. Pretečeni teden je stekel pes v Staremtrgu napadel tri osebe, pa le Artnak Jožefa iz Zagorja malo vgriznil. Čeravno je rana neznatna, se je odpeljal napadeni takoj na Dunaj v Pasteurjev zavod. Sedaj imamo strogo pasjo kontumaco. Še celo mačke bodo bojda morale nositi nagobčnike.

Gomilsko. Naša šolska veselica v nedeljo, dne 19. t. m., je sijajno uspela. Izredno prostorni tukajšnji Gasilni dom je bil dupkoma poln. Kljub rezki zimi se je mnogo udeležnikov v dvorani pošteno potilo. Posetili so nas tudi odlični gostje iz naše soseščine, posebno iz Braslovč. Tudi rodbina gospoda viteza Haupta je počastila našo veselico s svojim obiskom. Več povablencev pa je poslalo svoje prispevke za dobrodelni naš namen, ker se jim ni bilo mogoče udeležiti veselice. Prireditve se je otvorila z igrokazom: „Lažnjiva Milena“, ki je po svoji vsebini dokajšnje ga vzgojnega pomena. Otroci so igrali tako sigurno in izrazito, da se je občinstvo sploh čudilo, kako je mogoče, otroke toliko izvežbati. Vsa čast gospodičnima Mikličevema, ki sta z neutrudno vstrajnostjo to dosegli. Potem je sledila spevoigra: „Kosova gostija“, ki je tudi glede deklamacij, kakor petja, izredno ugajala. Mnogi poslušalci še kaj sličnega sploh videli niso. Bili so torej popolnoma očarani. Vse občinstvo pa je spremljalo to spevoigro med posameznimi točkami in ob koncu z burnim ploskanjem. Pela je še tudi šolska mladina pod vodstvom šolskega voditelja triglasno tako mično in ubrano, da je občinstvo navdušeno izražalo svoje priznanje. Komade na glasoviru pa je izvajala hčerka gospoda šolskega voditelja z lepo spretnostjo in finim občutkom v splošno zadovoljnost. Tudi to je občinstvo odlikovalo z živahnim ploskanjem. Sploh je bil celotni vtis te prireditve izboren ter bo gotovo ostal vsem udeležnikom v najlepšem spominu. Naposled se je šolski voditelj z iskrenimi besedami zahvalil vsem navzočim za nenavadno obilno udeležbo in sočutje, katero so pokazali do revne šolske mladine, ki prezeba v ostri zimi brez toplega kosilca ter občuti že na svojem nežnem telesu trpko resnico, da: „Poln težav je in bridkosti že sam začetek učenosti“, posebno še pa tistim, ki so s prostovoljnimi preplačili podprli našo dobrodelno namero. Kakšen pa je gmotni uspeh naše prireditve? Tudi ta je povsem dovoljen, kajti pokrili bomo s čistim dobičkom lahko vse letošnje izdatke za šolsko kuhinjo, tako da se obrestni jubilejskega sklada za ta namen ne bode treba dotakniti. Tiste se bodo marveč lahko še pridjale kapitalu za bodoče potrebe. Še večji nego gmotni, pa je moralni uspeh, ker je namreč pridobila šola med tukajšnjim prebivalstvom na ugledu in na vzgojnemu vplivu. To se niti ne da preceniti. — Na splošno željo se bo veselica v nedeljo, dne 26. t. m., ob istem času in v istem prostoru ponovila. Takratni čisti dobiček pa se bo obrnil za stavbo nove cerkve na Gomilskem. Tako se bo omogočilo, da bo tudi šolska mladina, vsaj posredno, prispevala svoj delež za to zares potrebno in od vseh okoličanov brez izjeme iskreno zaželeno zadevo. Kdor se hoče torej ta dan prijetno zabavati ter ob enem pospešiti ta blagi namen, naj pohiti v Gomilsko.

Narodno gospodarstvo.

Ustanovitelj avstrijske železne veleindustrije umrl.

Karol Wittgenstein, ustanovitelj naše tako razvite železne veleindustrije v Avstriji, je umrl. Z njim je preminul mož, ki je globoko razumel bistvo moderne veleindustrije, ki je pa tudi razumel z redko energijo zasledovati stavljeni smoter. Avstrijsko železo je bilo že od nekdaj na svetovnem glasu. Že Rimljani so rabili stajersko železo za izdelovanje mečev in v srednjem veku se je po našem železu istotako živahno povpraševalo. Železni plavži mesta Steyr so že stoletja svetovnoznan. Dokler se je gibala raba železa še v skromnih mejah, je zadostovala domača produkcija. Ko je pa nastal živahnejši in modernejši promet, je postalo tudi povpraševanje po železu živahnejše. Domači plavži kmalu niso mogli več tekovati s tujezemskimi, ker je bilo tuje železo mnogo ceneje.

V šestdesetih letih prejšnjega stoletja, ko se je pričela doba ustanovitev v inozemstvu, so tudi pri nas napravili poskus, razširiti obstoječe obrate. Toda obstanka ni bilo. Polom leta 1873 je skoraj vse uničil. Stajerski železni plavži so šli rakovo pot in mnogo jih je radi uničujoče konkurence sploh zaspalo. Leta 1880 je zasnoval Bontoux načrt, ustanoviti veliko avstrijsko železno industrijo. Najpoprej je nameraval, združiti vse plavže alpskih dežel v eno samo družbo in je ustanovil Alpine-Montano. Njegov padec je pa prekril vse njegove načrte, ki so stremili tudi za tem, pritegniti tej družbi še češke plavže. In kmalu je začela hirati tudi Alpino-Montana in zopet je nudilo avstrijsko železo žalostno sliko propada.

Leta 1886 je pa prišel Karol Wittgenstein, roj. Dunajčan, v vodstvo praške železne industrije. Temu možu se je posrečilo, povzdigniti v razmeroma še kratkem času svoje podjetje do sedanje višine. Pričela se je doba železnega kartela in doba višjega tuzeškega konsuma. Wittgenstein se je oprijel načrta svojega prednika Bontoux ter je združil vse avstrijske plavže v eno družbo. Nakupil je delnice Alpine po praški železno-industrijski družbi ter je na ta način ustvaril skupnost interesov med obema. Koncentracija obrata je bil njegov princip. Na stotine manjših, dragih plavžev je opustil in ves obrat se je koncentriral na Donawitz. Erzberg sam je dajal železno rudo.

Te Wittgensteinove reforme, ki so bile za železno industrijo velike važnosti, so zahtevale tudi velikanske žrtve. Na stotine vasi je postalo zapuščenih, poslopja plavžev in delavcev so izgubila svojo vrednost in mnogo obrtnikov in trgovcev je prišlo ob svoj zaslužek. Še celo velike občine okrog Erzberga so se začele tresti za obstoj njihovega reditelja Erzberga, kajti izkoriščalo se ga je na brezobziren način in le on sam je moral zalagati Donawitz z vso železno rudo. Toda vse tožbe in prošnje teh občin niso spravile iz ravnotežja Wittgensteina, Zasledoval je neumorno cilj, katerega je spoznal kot najboljšega. Na kakšno višino je spravil Wittgenstein avstrijsko železno industrijo, je najbolj razvidno iz tega, da so notrali kurzi Alpine pred njim okrog osem goldinarjev, a danes so dosegli višino 1000 K. Že nekaj let sem se je umaknil Wittgenstein iz javnosti in se je zadovoljil s tem, da je določil smeri železne politike v Avstriji, ki že postaja monopol. Če tudi so dosegli železni kurzi za časa Wittgensteina nečuvno višino, je bil vendar on nasprotnik pretiranih borznih spekulacij. Z Wittgensteinom zgubi Avstrija svojo najboljšo industrijsko moč. Brezobzirno, kot pravi učenec Amerike, kjer je v svoji mladosti bival, je znal izvesti svoje načrte, brezobzirno je znal pa tudi doseženo izkoristiti. Po njegovih inspiracijah sta narekovala „Eisenring“ in železna industrija cene, ki so postale ovira drugim industrijam. Vkljub temu se pa mora priznati, da je bil Wittgenstein v avstrijskem gospodarskem življenju plodonosna moč in bilanca njegovega življenja je, da se je tako visoko razvila avstrijska železna industrija.

Fino milo se je podražilo. Tovarnarji toaletnih mil so zvišali cene za 5% za svoje proizvode, to je: luksuz-milo, parfumi, izdelki za zobe itd. Zvišanje cen je pričelo z začetkom tega meseca.

Razgled po svetu.

Napad na prošta. V Mogyslewu pri Koncinu na Poznanskem ob ruski meji sta se oglasila v pozni večerni uri dva moža ter prosila tamošnjega prošta, da bi previdel nekega bolnika. [Ko se je prošt pripravljaj na odhod, sta oddala oba moža več streliv na prošta ter ga težko ranila. Na njegov klic je pritekel organist. Tudi na tega sta streljala zločinca, ne da bi ga bila zadela. Še le ko je organist začel zvoniti, sta izginila hudodelca. Do sedaj jih še žal niso zasledili.

Pravi sneg v sobi. V Petrogradu so neko zimo priredili zabavo. Ker je bila dvorana natlačena z gosti, je nastala v njej tolika vročina, da je neka gospa padla v nezavest. Ker so bile okenske šipe zamrznjene, da se niso dale odpreti, je neki častnik dvignil buteljko in z njo razbil šipo, da bi prodrlo nekoliko zraka v dvorano. In glej čudež! Naenkrat je začel v sobi izza stropa naletavati sneg. To je pa popolnoma naroden pojav. Ledeni zrak, ki je namreč skozi razbito šipo nagloma prodril v pretoplo dvorano, je zgostil paro tako, da je v obliki snežink padla na goste.

Usodepolno božično darilo. Štiriletna hčerka hotelirja Puffa v Geri je dobila o božiču v dar majhen štedilnik in kuhinjsko posodo. Na štedilniku se je moglo res kuhati — s špiritom. Čudna igrača! Malo dekletce se je igralo, pri tem pa prevrglo štedilnik, na katerem je gorel špirit. Špirit se je zvil po deklini obleki in naslednji trenutek je že bila vsa v plamenu. Preden je prišla pomoč, je bilo dete tako hudo ožgano, da je kmalu nato v strašnih bolečinah umrlo.

Sibirska železnica. Otvorili so nove zveze. Iz Pariza do Vladivostoka, 12.000 kilometrov, se pripelje sedaj v 11 dneh, do Šanghaja ali na Japonsko pa v 15, oziroma 16 dneh. Če porabimo pot preko Brindisi se zviša število dni na 37. Število potnikov s prtljago — v internacionalnem prometu — je znašalo leta 1910 5022, prtljaga njihova je bila težka 143.709 kilogramov, dohodkov od teh potnikov je imela železnica 3.344.016 frankov. Napram letu 1909 se je zvišalo število potnikov za 36,52%, teža prtljage za 50,73%, dohodki pa za 38,01%.

Vojvoda Karol Württembergski je bil jako strog vladar. Pride v mestecu Gagold v gostilno in si zakaže primesti kosilo. Ker je bilo poleti in zelo vroče, ni manjkalo muh in marsikatera je zašla v vojvodovo juho. Jezen pravi gostilničarki: „Pognite vendar muham pri sosedni mizi, da ne bodo hodile k meni obedovat.“ Postrežljiva žena res pogrne, prinese še krožnik juhe, jo postavi na mizo in pravi strogemu gospodu: „Sedaj pa prosim, visoki gospod, ukažite muham, naj sedejo k svojemu krožniku.“

Pismo iz Prekmurja. Ljudsko gibanje. V Belatincih na Prekmurskem se je v preteklem letu rodilo 301, umrlo pa 221 ljudi; v križni zakon je stopilo 65 parov. Umrljivost je precej večja kot je bila v prejšnjih letih. To pa zaradi tega, ker so se med otroki pojavile večkrat nalezljive bolezni, ki so zahtevale že mnogo žrtve. — Odlikovani ognjegasci. Kralj je podelil 13 ognjegascem iz Sobote častne kolajne. Ti ognjegasci so: Andrej Števanec, Franc Zejko, Jožef Antaner, Jožef Pečič, Karl Taflik, Jožef Sečko, Števan Barbarič, Franc Holcman, Mihael Gumilar, Anton Števanec, Ivan Vratarič, Franc Bodanec in Fr. Slepec. Njim na čast je priredilo ognjegasno društvo veselico, na kateri je okrajni glavar v navdušenem govoru razdelil kolajne med slavljence. — Strah pred vojsko. Belatinski žandarji so v zadnjem času prijeli mnogo beguncev, mažarskih fantov, kateri so pri bištrškem brodu hoteli preoračiti ogrsko mejo in pobegniti v Ameriko. Vsi ti begunci izjavljajo sami, da so iz strahu pred vojsko hoteli zapustiti svojo domovino, da bi se na ta način izognili vojaški službi. A število teh prijetih beguncev je tako narastlo, da je orožništvo treba bilo ojačiti z vojaštvom, da zdaj lažje izvršuje svoje posle.

Ruski roparji. Iz Petrograda poročajo: Posestnika Kovtunoviča iz voroneške gubernije so napadli štirje roparji, ki so se v policijskih uniformah predstavili kot člani uradne preiskovalne komisije, da uvedejo preiskavo zaradi ponarejenih bankovcev. Vkradli so mu 18.000 rubljev ter pobegnili. — Neda leč od Rostova so roparji napadli poštni vlak vladi-kavkaške železnice ter težko poškodovali več oseb. Vkradli so 55.000 rubljev ter pobegnili.

Sleparski baron. Iz Budimpešte poročajo: Baron Ernst Gudenus je izginil iz Budimpešte. V Avstriji in na Ogrskem je napravil za več nego za en milijon kron dolgov. Pri meničnem in trgovinskem sodišču je bilo vloženih za več nego 100.000 K meničnih tožb. Na vseh teh menicah je podpis baronove matere, ki pa odločno izjavlja, da ti podpisi niso njeni. Več upnikov je napravilo kazenske ovadbe in zložilo potrebno svoto, da se uvedejo pogajanja za izročitev sleparja.

Milijone našli. Pri prezidavi hotela „Alcantara“ v Gentu na Belgijskem so našli delavci kaseto, v kateri je bilo shranjenih 2.460.000 frankov, deloma v zlatu, deloma v bankoveih.

Gostilna,

dobro idoča, s trgovino vred na najpomembnejšem kraju v najbližji okolici mesta Celje, z vso gospodarsko opremo, hlevi, konji, vozovi, travniki itd. se takoj proda zelo poceni, vse skupaj za 31.000 kron. Kje, pove upravništvo tega lista. 15

Zastoni

dobe gostilnišarji nov in dober **GRAMOFON**; zraven še tudi 15 dvojnih igralnih ploščic in 1000 komadov iglic. Natančneje pojasnila daje Jos. Küttner, Maribor Koroška cesta 17. 2

Pozor ure!

Točna postrežba

Dobro! Po nani!

velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni. del na obroke! Ilustr. uro za 200 K. naklata remont-ura K 8-50. pristna srebrna ura 7-00. original omega ura 18-00. kuhinjska ura 4-00. budiljka, niklasta 3-00. oročni prstani 2-00. srebrne verižice 2-00.

Vedljiva jamstva
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar 44
Maribor, Gosposka ulica 21

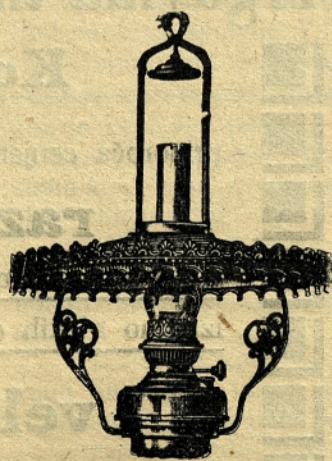
»Straža« je najuglednejši spodnještajski list, ki se zelo mnoga čita zato je inseriranje v njem zelo uspešno. 18

Slaščičarskega učenca

sprejme takoj v uk Em. Ilich, slaščičar v Mariboru, Gosposka ulica 38. 10

Franc Pleteršek
Maribor
Koroška
cesta 10. Zaloga pohištva

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Edina štajerska narodna steklarska
Na debelo! trgovina Na drobno!
Franc Strupi, Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Voščene sveče!**Za Svečnico**

priporočam velečastiti duhovščini svojo bogato zalogo vseh vrst

voščenih sveč in voščenk,

kilogram po 4 krone. Vzamemv plačilo tudi vosek, ki se je odcedil in odpadel od sveč in sicer kilogram po 2 kroni. Razpošiljam zabojčke s tukaj plačano poštnino za vsako pošto in železniško postajo.

Da točno postrežem velečastiti duhovščini, imam v zalogi vse vrste **mili-sveč** in **namiznih sveč**. Se priporoča

Franjo Duchek, poprei Jožef Dufek
svečar v Mariboru.

Važno za ženine in neveste!

Zaradi prezidave moram izprazniti prostore, prodam torej **vsa pohištva** nizko **pod lastno ceno**, kot elegantna **pohištva** za **spalne sobe** in **obednice**, elegantne **pisalne mize** itd. od najpreprostejših do najfinejše izpeljave. **Neverjetno poceni!**

Josip Kolarič, mizarski mojster
v Mariboru, Franc Jožefova cesta št. 9.

Gostilna „Pri grozdu“
(Prenovljena)

Izvrstne, novo o remljene sobe za tujece. - Priznana dobra kuhinja. - Izborna, raznovrstna vina. — Vsak čas kopelj v hiši.

Si parla italiano. On parle français. English spoken.
Vincenc Spatzek, lastnik.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list »Straža«.

Upravnik se išče

zmožen slovenskega in nemškega jezika, ki je dovršil vinarsko šolo in je izboren vinogradnik-neakademik. Biti mora Slovenec z večletnimi odličimi spričevail, zelo pošten, neoženjen ali oženjen brez otrok. — Ponudbe se naj pošiljajo na naslov: **Grof Festetic**, Banski dvor pošta **Vinica**, postaja **Ormož**. 21

Velika narodna trgovina
Karol Vanič, Celje
Narodni dom

priporoča bogato zalogo **manufakturnega** in **modnega blaga**, posebno krasne novosti za **spomladne obleke** po zelo znižani ceni! **Ostanki pod lastno ceno.**

Prečistim cerkvenim predstojništvom, ter slav. občinstvu priporoča svoj **ateljé** za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor **kipe, oltarje** itd. iz lesa, kamna in mavca

Jvo Solč, kipar
Maribor, Reiserjeva ulica 26.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrirana zadruha z neomajeno zavezo.

Stolna ulica števil. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 $\frac{1}{2}$ %, proti tri mesečni odpovedi po 4 $\frac{3}{4}$ %. Obresti se pripisujejo kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na knjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na knjižbo sploh po 5 $\frac{1}{2}$ %, na knjižbo in poroštvo po 5 $\frac{3}{4}$ % in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za knjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

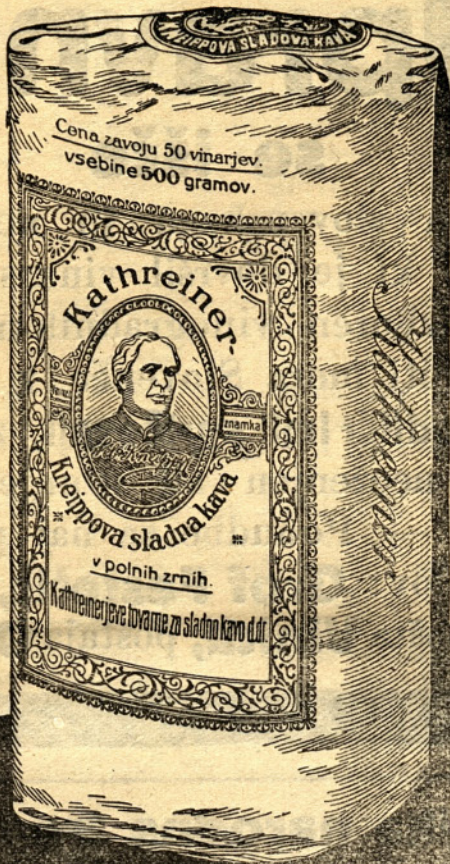
Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izveniški praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje donar

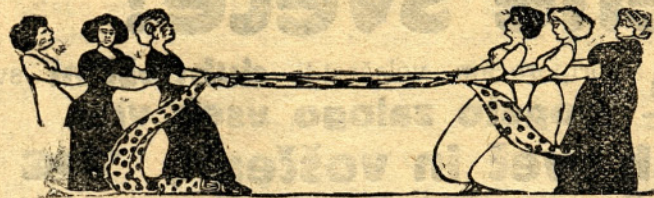
Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejema o vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Najfinejši okus zrnate kave
slastno — dišeče — osvežujoče

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in
volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska R. Stermecki v Celju št. 301.
razpošiljalna
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

XXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!

Priporoča se največja in
najcenejša svetovna priznana
slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dor.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih
in zlatine srebrnine in optičnih predmetov.

**Najnižje cene! Postrežba točna!
Mali dobiček! Dobro ime!**

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec
naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj
in poštne prosto.

Ni tisoče zahvalnih pisem sem prejel valed dobre in po-
štne postrežbe.

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.
koncesioniran vodovodni inštalater

Ivan Rebek Celje
Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in
zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navaž-
ne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, ka-
kor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, gro-
bova itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zaseb-
nike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vo-
dovodov iz studencev, vodnjakov s hidravličnimi vi-
dri. Izdelujem vsake vrste tehnične, tudi premostne
(Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v
popravilo. Napeljujem strelodele ter prevzamem sploh
vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista
točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Priporočam velečastiti **duhovščini**
Voščene sveče
naiboljše kakovosti

katere lepo in štedljivo gorijo in ne kapljajo; isto-
tako priporočam **mili-sveče** v vsaki obliki po
najnižjih cenah. Pošiljatve franko.

S prošnjo do velečastite duhovščine za cenjena
naročila, katere izvršim točno in v splošno zado-
voljnost bileži in se priporoča

Franjo Gert, medicinar in svečar
Maribor, Gosposka ulica.

**„Slov. Straža“ Vam pravi: Ne pahnite
od sebe sreče, ki se Vam ponuja!**

Kupite srbsko državno srečko iz leta 1888 v izborni
skupini treh srečk na 46 mesečnih obrokov po 3.25
K, še boljše pa v skupini štirih srečk na 46 meseč-
nih obrokov po K 5.50 z 11 žrebanji vsako leto! Srb-
ska srečka sama zamore se dobiti na mesečne obroke
po samo eno krono!

Glavni dobitki
100.000, 75.000 in 20.000
frankov vsako leto!

Ne prezrite, da se dne 1. februarja 1913 vrši žre-
banje turških srečk z glavnimi dobitki po trikrat 400
tisoč in trikrat 200.000 frankov vsako leto! Turške
srečke so prej kot slej najboljše in povsem varne
srečke. Mesečni obrok K 4.75. Velika skupina s tur-
ško, srbsko in še dvema drugima srečkama na me-
sečne obroke po K 6.25.

**Vse ponudene srečke morajo biti
izžrebane!**

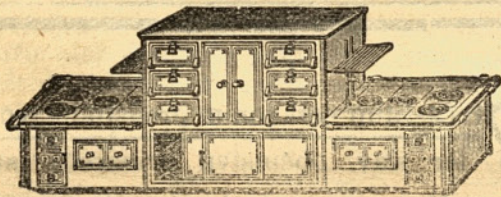
Naročnina za vsak mesec izhajajoče slovensko poro-
čilo o žrebanjih vseh važnejših srečk stane leto 2 K.
— Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko
Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

A. Vihar & N. Novak

Koroška cesta 53 Maribor Hengasse 2 in 4

se priporočata v izdelovanje vseh v to stroko spada-
jočih mizarških del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo
za stanovanja, stole, cerkve, prodajalne in pisarne;
izdelujeta portale in prevzameta vsakovrstna popra-
vila. — Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa,
emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele,
restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s
plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki
trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj
„Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki
naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Inseriranje v »Straži« je
ceno, ker hočemo iti na
roko slovenskemu tr-
govstvu in obrtništvu
zato poslužite se ugo-
odne prilike.

Golšča se zamore v nekaterih dneh
brez vsakih zdravil odstraniti.
Zahtevajte naš prospekt ter priložite znamk za 20
vinarjev. »Paracelsus tovarna kemičnih predmetov,
Sternberg«, Moravsko. 17

Trgovina s specerijskim blagom

Trgovina z moko in dežel. pridelki

Solidna postrežba!

Ivan Ravnikar, Celje
Graška cesta št. 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam **zanesljiva kaljiya**
semena n. pr. **jamčeno domačo** in nemško deteljo, peso ru-
meno in rudečo, travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrtna
in cvetlična od trdke **Mauthner**.

Na drobno in na debelo!

Glavna zaloga vrvarskega blaga

Glavna zaloga suhih in olnat. barv

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta št. 5

priporoča cenjenemu občinstvu svojo bogato zalogo

raznovrstnih križev

stoječih in stenskih, lesenih in nikljastih razne velikosti, po
izredno nizkih cenah. Na razpolago ima tudi ali pa oskrbi za

velike poljske križe

lesene podobe (korpuse) križanega, fino, umetno izpeljane 80,
90, 100 in še več centimetrov velike od 45 kron naprej. - -

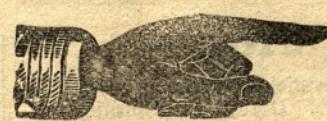
Istotako ima v zalogi molitvenike najboljše vsebine,
rožne vence priproste in fine, velike stenske podobe v okvirjih
in brez okvirjev, najnovejše obhajilne podobe, male podobice,
škapulirje, svetinjske, velike in male in druge nabožne reči.

LJUDSKA HRANILNICA IN
POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“)
v CELJU, Graška cesta št. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po

5%

od dne vloge do dne vzdiga
počenši s 1. januarjem 1913.
Rentni davek plačuje zadruga sama.